

HALKIN SESi

18 Kasım 1975

250 kuruş

32

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin !

**FAŞİZME VE
REVİZYONİZME
KARŞI**

**GENİŞ EMEKÇİ KİTLELERİ
SEFERBER EDELİM**

Kitlelerin öğretmeni
olmadan önce,
öğrencisi olun

İSKENDERUN'DA DİRENİŞ

16 Ekim günü 40 metre yüksekte çalışan işçi arkadaşlarımızdan Elbistanlı Hasan Uzunsakal başının döndüğünü, bu tedbirlerle çatıya çıkamayacağını söyler. Ustabaşı ise «çıkamazsan hesabını al git» diyerek arkadaşları işten atmakla tehdit eder. Bu olaydan bir gün sonra arkadaşımızın haklı olarak korktuğu başına gelir, 40 metre yüksekten düşer.

Entes şantiyesi patronu, arkadaşımızın düştüğü yerle ilgisi olmayan iki haini ifade vermekle görevlendirdi. «Şahitler», «bu iş kazası değil, intihardır» diyerek patronu savundular. İşçilerin kanı ve canıyla oynayan patronun bu davranışını protesto etmek ve yaralı arkadaşımızı yalnız bırakmamak amacıyla işi bıraktık.

İşçilerin ilk talebi «can güvenliğinin sağlanması» oldu ve sabaha kadar hastane kapısında beklediler. Ertesi günü sabah işyerinde toplanan 500'e yakın işçi taleplerinin kabul edilmemesi halinde işbaşı yapmayacaklarını tekrarladılar. Üç kişilik temsilci heyeti isteyen şantiye şefine işçiler «konuşmak istiyorsa gelsin konuşalım. Talebimizi bir kere söyledik, ondan vazgeçmeyiz» diye cevap verdiler. İşçilerin karşısına çıkmak zorunda kalan şantiye şefi, «Hasan'ın kaderinde bu varmış. Bizim yapabileceğimiz hiç birşey yok. Haydi siz işbaşı yapın. Çalışacak işçi-

lerin yevmiyeleri zamlı olarak ödenecektir» diyerek işçileri dini inançları ve birkaç kuruş zam yoluyla aldatacağını sandı. Fakat O'nun bu basit oyunu işçilerin daha kararlı olarak direnişe sarılmalarını sağlamaktan başka bir şeye yaramadı.

Ellerinde, Halk Birliği imzalı «İş cinayetlerine son» «İş güvenliği, sendika hürriyeti» sloganları yazılı pankartlar taşıyan işçiler, bir daha hastaneye kadar gittiler.

Olaylar sırasında, bir Troçkist, şantiye şefiyle konuşurken işçilerin uykusuz olduklarını ve çalışacak durumda olmadıklarını söyleyerek grevi zararsız bir olay gibi göstermeye çalıştı. Bu grev kırıcı, daha önce Almanya'da tutuklu bulunan arkadaşlar için imza vermeyerek bir kere daha gerçek yüzünü göstermişti. O'nun bu son tavrı, daha önce İntes inşaat şirketine başlatılan direnişi kırmak için «farzedin, ceryanlar kesildi, işçiler çalışmadılar» diyerek patrona şirin gözükmeye çalışan sarı sendikacının tavrıydı. Nitekim şantiye şefi de bu söze cankurtaran simidi gibi sarıldı ve isteyen arkadaş evine gitsin, yevmiyesi zamlı olarak yazılacaktır diyerek söylenen sözün kimin hizmetinde olduğunu daha iyi gösterdi.

Ama işçiler oyuna gelmediler, işbaşı yapmayı bir daha reddettiler. Bütün bunların yanında başarılı bir direniş yaratamadık. Troçkist ve revizyonistler birleşerek «Aramızda polislerin bulunduğu, az olduğumuz için ezileceğiz» miz safsatalarıyla işçinin pasifleşmesi için ellerinden geleni yaptılar.

İSKENDERUN'DAN BİR GRUP İŞÇİ

TÜRK VE KÜRT HALKLARI OMUZ OMUZA

Son zamanlarda Troçkist tasfiyecilerin «Patron - Ağa Devletini Yıkacağız» başlığını taşıyan bir broşürü çıktı. Almanya'dan mektup yazan bir okuyucumuzun bu broşür hakkında yazdığı eleştiriyi kısaltarak yayınlıyoruz.

Birkaç gün önce elime bir broşür geçti. Broşürün ilk sayfası, tamamı hakkında

bilgi verecek şekilde. İlk sayfaya bakan bir kimse kolaylıkla ne basitlik ve saçmalıklarla dolu olduğunu anlar. «PATRON - AĞA DEVLETİNİ YIKACAĞIZ.

Ey ezilen, Doğunun yığıt köylüleri. Yoksulluğun pençesinde acı çekenler. Size anlatacağımız var. Bizi iyi dinleyin» (S.1)

Bu satırları okuyunca beş senedir dinleyemediğim seçim propagandalarını hatırladım. Sahtekarlığın bütün yurtta zirveye çıktığı seçimler dönemi. Bakarsın biri çıkmış, «Sayın hemşerilerim, beni iyi dinleyin, oyunuzu bize verirsiniz, size köprü yaptıracağız! Baraj yaptıracağız. Yol... vb.

İkinci sayfada «bizi iyi dinleyin» le başlıyor... «Köylü kardeşler, size çok şey anlatacağız. Ağaların, beylerin, paşaların neler ettiklerini, anlatacağız. Komandonun, jandarmanın ne eziyetler ettiğini, zalimlerin geçmişteki zulmünü anlatacağız...» diye devam ediyor. Nutukçu yazar gayet hayati bir şey keşfetmiş gibi savurup duruyor. Ama aynı kafayla gidip «sen köylüsün, sen işçisin, sömürülüyorsun, zulüm görüyorsun...» derse, aynı işçi veya köylüler ona güleceklerdir. Ona, «demek sen de biliyorsun?» diyeceklerdir. Çünkü o işçi ve köylülerin ana-babalarından miras aldıkları ve hayatları boyunca acısını çektikleri zulüm ve sömürünün ne olduklarını en iyi kendileri bilirler. Sen bunu onlara anlatmayı devrim-

cilik san, olacak şey değil.

Broşürün hemen sırttan ikinci bir yanı da Marksizm adına Burjuva milliyetçiliği yapması. Yazar, açıkça Kürt ağalarının menfaatını Kürt işçi ve köylülerine karşı savunuyorum, deseydi daha dürüstçe bir iş yapmış olurdu. Ağaları «ikna» metoduyla kazanabileceğini sanacak kadar saf, Japon emperyalistlerinin hakimiyeti altında ve silahların kan kustuğu Çin'de Mao'nun uyguladığı taktiği bugünün Türkiye'sine uygulayacak kadar mekanik bir anlayışa sahip değilse Kürt ağalarının kuyruğuna takılmış bir burjuva milliyetçisidir bu satırların sahibi. Yazının 20-21. sayfalarını okuyacak her devrimcinin yazar hakkında benim

düşündüğüm gibi düşüneceğini sanıyorum. Bakınız ne diyor:

«Bir kısım ağalar vardır ki milliyetçidir... İşte biz bu ağaları diğer ağalardan ayırt edelim. Bu ağalara diyelim ki: Siz de ağasınız. Siz de bizi sömürüyorsunuz. Bu, sizin kötü yanınızdır... Siz kiralari düşürün, bizi biraz daha az sömürün. Mahsulün yarısını alıyorsanız bundan vazgeçin, üçte birini alın. Ya da daha azını alın.»

«Faizcilere gelince... Bunlara da böyle davranalım. Daha düşük faizle para vermelerini söyleyelim.»

Sık sık Mustafa Suphi'den, Arnavutluktan ve ÇHC'den bahseden yazar ve kafadarlarına şunu söylemek isterim: Troçkist kafanızla büyük ustaları, halkımızın ve dünya halklarının gönlünde sevgiyle yatanları istismar edemeyeceksiniz. Onların adını kirletemeyeceksiniz! Bu broşürde anlatılanların, iki süper devletin birine sırt dayayan revizyonistlerin yazdıklarından ne farkı var? Bir sömürücünün sömürsünden kurtarmaya çalışıp başka bir sömürücüye hediye etmek. Borşürün tümü buna hizmet ediyor.

Doğu'da halkın daha çok ezildiği bir gerçek. Ama başka bir gerçek daha var: batı

işçi-köylüsünün de ezildiği. Yoksa dalkavukluk yaparak, Kürtlerin en ateşli savunucusu kesilerek, Kürt işçi ve köylüsünü daha kolay mı peşinize takacağınızı sanıyorsunuz? İşte bunda da yanıyorsunuz. Kürt ağasını savunarak, onu şirinceleştirerek Kürt halkını kazanamayacaksınız. Kürt halkı bütün sınıf düşmanlarına karşı, Türk halkıyla omuz omuza mücadele edecek ve onları alt edecek-tir.

HALİT SÖNMEZ
SAARBRÜCKEN

BATMAN'DA İMAMLAR CAMİLERDE İRKÇILIK PROPAGANDASI YAPIYORLARI!

Türkiye'de komando zulmü, jandarma baskısı denince Kürt'ler aklı gelir. Fakat Kürtlere yapılan zulüm sadece bu değildir. Akla gelebilecek her türlü maddi ve manevi baskı yapılır bize. Bir yandan milli güvenlik derslerinde, tarih kitaplarında Türk olduğumuz yolunda bol, bol yalanlar sıralanırken öbür yandan da aynı

Kürt yaftasıyla Kürtler horlanırlar. Şimdi bir de imamlar, vaizler Camilerde Türkçülük propagandası yapmaya başladılar. Böylece okullu, camisiyle, kışlasıyla, TRT'siyle bütün kurumlar, bir milleti yoketmeye adeta seferber olmuş durumdadır.

Bizlere bu tür baskıları yapan faşist, ırkçı, şovenlere sesleniyorum. Diyorum ki: Madem Türkiye'de yaşayan herkes Türktür, o halde Rus bayrağı altında yaşayan ve

«Türk kardeşlerimiz» dedikleriniz de Rus'tur. Yunanistan'da yaşayanlar Yunan, Bulgaristan'da yaşayanlar Bulgar'dır. Fakat siz bunu kabul edemezsiniz, çünkü yalan söylüyorsunuz. Onların Türk olduklarını bildiğiniz kadar bizim de Kürt olduğumuzu biliyorsunuz. Ama yalandan medet umuyorsunuz. Boşuna. Birgün Kürt'ler de sayım defterlerine çekinmeden «Kürtüm» diye yazdırabilecekler gerçek milliyetlerini. İşte o zaman da siz, yani gerici hakim sınıflar yok olacaksınız.

BATMAN'DAN
Mahmut Hatipoğlu
MAHMUT HATİPOĞLU

ÖĞRETMENLER İKİ SÜPER DEVLETE KARŞI ÇIKMALI

Okulu bitirir bitirmez, Töb-Der'e kaydolup emekçi öğretmenlerin mücadelesinde çalışmayı düşünüyordum. Şimdi Erzurum'dayım. Erzurum Töb-Der'e gidiyorum. Feodallerin yüzyıllar boyu sömürdüğü Erzurum, devrimci öğretmenlerden daha çok çaba bekler. Erzurum, hâlâ feodal sömürü altındadır. Bazı Töb-Der'li arkadaşlar da yaptıklarıyla bu hakimiyete hizmet ediyorlar.

Devrimci olmak, yalnız öğretmen toplumunun ekonomik çıkarlarını düşünmek midir? Kafalara devrimci fikirleri doldurup lokal köşelerinde oyun oynamak mıdır? Ne yazık ki yalnız Erzurum'da değil, çoğu yerde bazı öğretmenler bu durumdadır. Öğretmenin kendi davası, işçi sınıfının ve bütün halkın davasından ayrılamaz.

Toprak işçileri Söke'de, Çukurova'da işkenceli bir uğraş verirken, İskenderun Demir-Çelik gibi işyerlerinde işçi kardeşlerimiz iş kazası adı altında cinayetlere kurban giderken, öğretmen birkaç ahbabı arasına kapanıp laf ebeliğiyle oyun oynamaya zamanını öldürmemelidir.

Halkımız bağımsızlığına düşkündür. Yüzyıllar boyu feodallerin zulmü altında ezildiği için, gerçek demokrasinin ne demek olduğunu anladığı an, onun için mücadeleden geri kalmayacaktır. Onun için öğretmen arkadaşlar bugün dünya halklarının baş düşmanı olan iki süper devlete ve yerli işbirlikçileri olan faşistlere, revizyonistlere karşı mücadele etmeli, halkı bu yönde seferber etmek için çalışmalıdır.

M. BEYNER, ERZURUM

HALKIN SESİ

HAFTALIK DERGİ

- Sahibi: İLKER SÜMERKAN
- Sorumlu Yazı İşleri Md. FIKRET ULUSOYDAN
- Yönetim Yeri: Catalceşme Sok. 44/11 Çağaloğlu - İstanbul
- Yazışma ve Abone Ad. P.K. 1112, Sirkeci - İst.
- Baskı: ARPAZ MAT.
- Abone şartları: Yurtiçi Yıllık 125. Altı aylık 65 TL. Avrupa (Uçak) Yıllık 200.-
- Altı aylık 100 TL.
- İlan şartları: Santimi 30 TL. Yayın ilanı: Çerçevesi 100 TL.
- İstanbul Dağıtım: FUAT BÜTE
- Türkiye dağıtım: HÜRRIYET DAĞITIM

FAŞİZME VE REVİZYONİZME KARŞI GENİŞ EMEKÇİ KİTLELERİ SEFERBER EDELİM

Faşist saldırılar yoğunlaşıyor. Faşistler ikil taktiklerini uygulamaya devam ediyorlar. Bir yandan parlamento içindeki durumlarını güçlendirmeye çalışıyor ve seçimlere hazırlanıyorlar. Diğer yandan gerekirse parlamentoyu da ortadan kaldıracakları şartları olgunlaştırma çabası içindeler. 12 Martın unutulmaz sıkıyönetim komutanlarından ve bugünkü Genel Kurmay Başkanı Sancar, «Cumhuriyeti koruma» ve «milli bütünlük» gibi laflar arkasında bütün halka yönelttiği tehditleri sıklaştırıyor. Buna paralel olarak Türkeş'in faşist komandoları, saldırı ve yıldırma yöntemleriyle toplumumuzun çeşitli kesimlerde mevziden mevziye atlayarak kilit mevkiileri ele geçirme çabalarını yoğunlaştırıyorlar.

FAŞİST TERÖR, FAŞİZMİN NASIL YIKILACAĞINI DA ÖĞRETİYOR

Yoğunlaşan faşist saldırılar, faşizmin güçlendiğini değil, zayıfladığını ifade ediyor. Unutmamak gerekir ki, faşist zulmün en ağırlaştığı dönemler, faşizmin hızla güç kaybettiği dönemler olmuştur. Bu sebeple faşizmin okşanarak yumuşatılacağı hayallerine kapılmamak gerekir. Türkiye halkının bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin daha ağır baskı ve terörle karşılaşmadan hep böyle gideceğini düşünmek yanlıştır. Hep böyle devam etmeyeceğini, bizzat faşistler daha fazla saldırarak, daha çok kan dökerek öğretiyorlar. Halkımızın her kesimine karşı başlıca baskı aracı olarak şiddete başvuranlar faşistlerdir. Halk ise baskıları göğüslemek, kendini savunmak durumundadır.

Bugün gerek halkla hakim sınıflar arasındaki çelişmeler, gerekse iki süper devletin yurdumuz üzerindeki hegemonya mücadelesi şiddetlenme yolunda geliyor. Bu gerçek, Türkiye'deki siyasi mücadelelerin daha şiddetli hesaplaşmalara yol açmasının da temelidir. Bu sebeple Ecevit'in faşizmin kesin yenilgiye uğradığı görüşü tamamen temelsizdir. Üstelik bu görüş, halkın uyanıklığını köreltmesi bakımından son derece zararlıdır. Terör ve zulmün kol gezdiği ve mevziden mevziye atladığı, devleti elinde tuttuğu bir ülkede, Ecevit'in dilinde ifadesini bulan hayallere kapılmak, bugün her zamankinden daha tehlikelidir.

Faşizm için şartlar elverişli değildir. Geniş halk yığınları faşizmden nefret etmektedir. Faşistler, emekçi yığınlar içinde gittikçe tecrit olmaktadır. Fakat faşizm, bugün toplumumuzun en örgütlü gücüdür. Devlet gibi en büyük örgütlü ve silahlı güç onların elindedir. Halkın güçleri ise geniş ölçüde dağıntıktır ve örgütlenmesi zayıftır. Faşizmin gücünü, MHP ve Ülkü Ocakları ile sınırlı gösterenler, halkı büyük yanılgılara sürüklerler.

Bunları yığınlara kavratmak, faşizme karşı uyanıklığımızı arttırmak bakımından gereklidir. Bununla beraber yeni bir 12 Mart dehşetinin propagandasını yaparak, halkı korkutmak ve yıldırma isteyenlerle de mücadele etmeliyiz. Faşizme teslim olarak, onu yenmeye imkan yoktur. Kaldı ki, bugün gerek Türkiye, gerekse dünya şartları 12 Marttan çok farklıdır. Faşistlerin sal-

dırangılığı da buradan geliyor ve bu saldırılar, kısa sürede bazı başarılar kazansa bile, uzun sürede bir macera olmaktan öleri gidemeyecektir. Şartlar, halkın güçlerinin lehine gelişmektedir. Bu yüzden faşizmi küçümsememekle beraber, iyimser olmak için sebepler çoktur. Bu iyimserliği haklı çıkarmanın tek yolu ise, faşizme ve revizyonizme karşı kararlı ve sabırlı bir mücadele vermek, hayallere kapılmamaktır.

FAŞİSTLERİN VE REVİZYONİSTLERİN BÜYÜK KORKUSU: «KOMÜNİZM HAYALETİ»

Faşistler, bütün dünyada gerileyen bir süper devletin güçlerini temsil ediyor. Azgınlıklarının bir sebebi de budur. Revizyonistler ise, genç ve yayılan bir süper devletin, Sovyet sosyal emperyalizminin güçlerini temsil ediyor. Revizyonistlerin önümüzdeki dönem daha açık olarak görülecek saldırgan ve küstah karakterleri de buradan geliyor.

TİP ve TSİP revizyonistleri, sosyal emperyalizme uşaklık etmeyeceğini kestirdikleri her yurtsever şirretlikle yıldırma çalışıyor. Bugün kendi revizyonist klikleri dışında herkesi çamur atarak, kara çalarak sindirme ve susturma çabası içindedirler. Onlar daha şimdiden diktatörlük uygulamaya kalkıyorlar. Yarın ellerine devleti geçirecek olsalar, sosyal emperyalizme ve sosyal faşist diktatörlüklerine boyun eğmeyecek bütün halka terör uygulayacaklarını her davranışlarıyla haber veriyorlar. Yıkılan ve cürüyen her gerici güç gibi, TSİP revizyonistleri de, devrimcilere karşı silahlı saldırılarını arttırıyorlar. Tıpkı Türkeş faşistleri gibi, onlar da silahla, zincirle ve sopayla devrimci örgüt basmaya yelteniyorlar. Son olarak İstanbul Devrimci Gençlik Birliğine baskın yapan revizyonist haydutlar, esaslı bir devrimci dayacağı yedikten sonra, tabancayla ateş ederek kaçmak zorunda kalmışlardır. Polise sırt dayayan ve polisle işbirliği halindeki bu revizyonist saldırıların, Türkeş faşistlerinin terörüne paralel olarak yoğunlaşacağı açıktır.

Sosyal emperyalizmin işbirlikçileri de, bütün emperyalist uşakları gibi maceracı ve darbecidir. Onlar da faşistlerle aynı bezden dokunmuşlardır. Lafta «sosyalist», gerçekte faşist, yani sosyal faşistlerdir. Bu sebeple emekçi halka karşı faşistlerle kolkola olmalarında yadırganacak bir şey yoktur.

Faşistlere bakarsanız her yanda «Komünizm hayaleti» dolaşıyor. Revizyonistler ise aynı hayaleti «Maoizm» olarak adlandırıyorlar. Her ikisinin de büyük korkusu, halkın siyasi iktidar yolunda ilerlemesi, yani devrim yapmasıdır. Bu sebeple faşistler ve revizyonistler, elbirliği halinde halkın devrimci mücadelesinin güçlenmesini önlemeye çalışıyorlar. Halkı siyasetten uzak tutmak için her yola başvuruyorlar. Bu amaçla halkın günlük ekonomik ve sosyal taleplerini, gerek faşistler gerekse revizyonistler kitleleri aldatmak amacıyla dillerinden düşürüyorlar. Fakat iş, halkın siyasi bir kuvvet olmasına geldi mi, var güçleriyle bunu önlemeye çalışıyorlar. Çünkü gerek faşistler, gerekse sosyal faşistler

dar burjuva klikleri dışında her siyasi akımı ezme zorundadırlar.

Faşistler, halka cepheden saldırırken, revizyonistler de halkın saflarında faşizmin destekçileri olarak teslimiyet ve bozgunculuğu yaymaya çalışıyor. Revizyonistler, faşist kışkırtma ve tertiplerin suç ortağıdır. Bunlar, provokasyon (kışkırtma) lafını dillerinden düşürmeyerek, kendi gerçek provokasyonlarını gizleyeceklerini sanıyorlar. TİP ve TSİP revizyonistleri, kitlelerin her mücadelesini, faşizme ve emperyalizme karşı her direnişi «provokasyon» olarak karalıyorlar. Çünkü kitle mücadeleleri, halkın bir güç olarak siyaset sahnesine çıkmasını ifade ediyor.

Revizyonizmin sınıfsal temeli, sendika aristokrasisi ve devlet bürokrasisi içindeki revizyonist ağalardır. Bunlar devlet iktidarını ele geçirecek, bütün üretim araçlarını ve ülke ekonomisini bir avuç bürokrat burjuvanın denetimi altına alma peşindedirler. Bir avuç burjuvanın uyguladığı devlet kapitalizmi, her zaman en koyu faşizme temel olmuştur.

REVİZYONİZM VE FAŞİZM EMEKÇİ HALKIN AYAKLARI ALTINDA EZİLECEK

Revizyonizme karşı mücadele, faşizme karşı mücadeleden farksızdır. Revizyonizm, bugün halkın saflarında yalnız teslimiyet yaymakla kalmıyor, dünyanın en saldırgan süper devletinin hegemonyası için çalışıyor. Onların kurmaya çalışacakları sosyal faşist diktatörlük, Türkiye'de her işçi, her köylü, her yurtsever için Amerikancı faşist diktatörlükten farklı şeyler getirmeyecektir.

Bugün, merkezi, siyasi görev, iki süper devlete karşı bağımsızlık için mücadeledir. Türkiye halkı, bağımsızlık ve demokrasiye kavuşmak için, en başta iki süper devletin Türkiye üzerindeki hegemonya rekabetini yıkmalıdır. Çünkü yurdumuzda devrimin başlıca düşmanları olan faşistler ve revizyonistler besleyen emperyalist merkezler bunlardır. Özü toprak devrimi olan demokrasi mücadelesini, Türkiye devriminin yolunu kesen iki süper hayduta karşı bağımsızlık mücadelesi ile birleştirmeliyiz.

Artan faşist terör ve revizyonist tertiplere karşı, geniş halk yığınlarıyla birleşmeliyiz. Faşizmin ve revizyonizmin tertiplerini, kışkırtmalarını, venmenin tek yolu budur. Tekkesi ve içe kapanık eğilimlerle mücadele etmeliyiz.

Provokasyonlara (kışkırtmalara) karşı kararlı mücadele etmekde, kitlelerle sağlam bağlar kurmak ve kitleleri harekete geçirmekle mümkündür. Biz faşizme karşı her alanda kararlı ve aktif mücadeleden yanayız. Onların saldırganlığını geniş halk yığınlarına göstermeli, faşist terörün geniş kitleleri baskı altına almasına ve köleleştirmesine meydan vermemeliyiz. Boyun eğerek ve her alanı faşizme terkederek, sızlanarak veya bireyci öfkeye kapılarak faşizmi ve revizyonizmi yenmeye imkan yoktur. Faşizmi ve revizyonizmi yenmek için, kitle mücadelelerine ve kitle örgütlenmesine dayanmalı barışçı hayallere kapılmamalıyız.

12 Mart'ın karanlık güçlerinin 10 Kasım mesajı: BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNE KARŞI HÜCUM EMRİ

Orgeneral Sancar, Mustafa Kemal'in ölümünün 37. yılı nedeniyle yayınladığı mesajda şöyle dedi:

«Bugün özellikle onun eserlerini yok etme, milli varlığımızı tahrip ederek birlik ve beraberliğimizi düşmanlarımızın arzu ettiği istikamette zayıflatan ve her geçen gün daha tehlikeli boyutlara ulaşan yıkıcı bölücü faaliyetlerin geçerli tedbirlerle süratle önlenmesi zaruretine büyük önem veriyorum...

«Bu mukaddes vatanın yücelmesi ve idamesi, O'nun mefkûresine gerçek inanmakla ve O'nun gösterdiği yolda azimle yürümekle mümkün olacağını bir kere daha hepimize hatırlatırım.» (Cumhuriyet, 10 Kasım 1975)

Sancar'ın hatırlattığı nedir? 12 Mart'tan sonraki günlerde, Faik Türlü İstanbul, Semih Sancar da Ankara Sıkıyönetim Komutanı iken, Başbakan Nihat Erim şöyle demişti:

«Ne yaparsınız? Ya bir noktada anlaşacaksınız, ya da yumruğu kuvvetli olanın Atatürkçülük anlayışını kabul edeceksiniz.» (Yankı, sayı 75)

Yayınlanan tehdit mesajlarıyla, halkın mücadelesini ezme, devrimcileri ve yurtseverleri susturma amaçlarını taşıyan bir «Atatürkçülük anlayışı»nın kabul edilmesi gerektiği «Hatırlatılıyor». Oysa milli varlığımızı tahrip eden nedir? İki süper devletin hakimiyet mücadelesi altındaki Türkiye, kimler tarafından Amerikan boyunduruğuna sokulmuştur? Türk ordusunu ABD emperyalizminin ve Nato'nun denetimine sokanlar kimlerdir? Bugün bu denetimin en sadık savunucuları kimlerdir? Bunlar 12 Mart generalleridir. «Aynası iştir kişinin lafa bakılmaz...»

Geçerli tedbirlerle süratle önlenmesi istenen ise, halkımızın iki süper devlete karşı verdiği milli bağımsızlık ve demokrasi mücadelesidir. Birlik ve beraberliğe saldırmak görevini yerine getirenler, en başta devrimci ve yurtseverlere karşı hücum emri verenlerdir. Halkımızın düşmanlarının, ABD emperyalizminin ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin arzu ettiği de işte budur. Ancak, 12 Mart generallerinin hücum naraları, toplumda hiçbir yankı bulmadan dağılıp gitmektedir.

Basında pek çok yurtse-

ver, sadece Demirel'in «Atatürkçülük» sahtekarlığını teşhir etti. Oysa 12 Mart'ın karanlıkları hala dağılmamış-

tir. Ve bugün en başta teşhir edilmesi gerekenler 12 Mart faşizminin karanlık güçleridir.

HAFTANIN KARİKATÜRÜ

ECEVİTE GORE: "SEÇİM BİTTİ FAŞİZM YENİLDİ!"

-Gazeteler-

HÜRRİYET 9 KASIM 1975

Sancar'dan 12 Mart zulmünün hesabı sorulmalıdır

Genel Kurmay Başkanı Semih Sancar, 10 Kasım konuşmasında halka karşı yeni tehditlerde bulundu. Yine «bölücülerden» sözetti. Yine bağımsızlık ve demokrasi için mücadele eden yurtseverlerin bastırılması çağrılarında bulundu.

Oysa halkımız Semih Sancar'ın 12 Mart zulmünün sorumlularından biri olduğunu çok iyi biliyor ve bütün zalimlerden hesap sorulmasını istiyor. Semih Sancar,

T.C.
SIKI YÖNETİM KOMUTANLIĞI
ANKARA

Ad. No
KONU

1972/682-7/15446
Nuri ÇOLAKOĞLU Bk.

26 NİSAN 1972

SEZAI ÇOLAKOĞLU VE ERSEL ÇOLAKOĞLU

Çankaya Piyade Sokak NO: 10/B

ANKARA

Oğlunuz ve eşiniz Nuri ÇOLAKOĞLU, Komutanlığımızca uzun süredir aranan şahıslardan olması dolayısıyla ele geçirilmiş ve eylemleri ile ilgili olarak yetkili makamlarca sorgulanması yapılmak üzere, sorgulama ekibine teslim edilmiştir.

Halen sorgulama safhasında bulunması dolayısıyla temas imkanı mevcut olmayıp, sağlık ve sıhhatinden endişeyi mucip bir cihet bulunmadığına bilgilerinizi rica ederim.

Semih Sancar
Semih SANCAR
Orgeneral
ANKARA Sıkıyönetim ve
2 no 1 Ordu Komutanı

12 Marttan sonra Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı yapmış ve bir çok devrimci ve yurtseveri bizzat kendi eliyle işkencecilere teslim etmiştir. İşte bunun bir örneği:

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı başlığını ve Semih Sancar imzasını taşıyan 1972/682-7/15446 sayılı ve 26 nisan 1972 tarihli yazıda aynen şöyle denmektedir:

«Sezi Çolakoğlu ve Bertil Çolakoğlu...

«Oğlunuz ve eşiniz Nuri Çolakoğlu, Komutanlığımızca uzun süreden beri aranan şahıslardan olması dolayısıyla ele geçirilmiş ve eylemleri ile ilgili olarak yetkili makamlarca sorgulanması yapılmak üzere, sorgulama ekibine teslim edilmiştir.

«Halen sorgulama safhasında bulunması dolayısıyla temas imkanı mevcut olmayıp, sağlık ve sıhhatinden endişeyi mucip bir cihet bulunmadığına bilgilerinizi rica ederim.»

Nuri Çolakoğlu'nun annesi ve eşi tarafından yapılan müracaata verilen bu cevap, herşeyi açıkça ortaya koymaktadır. Semih Sancar'ın sorgulama ekiplerinin nasıl ekipler olduğunu, MİT işkencehanelerinden geçmiş olan bütün yurtseverler çok iyi bilirler. Semih Sancar Nuri Çolakoğlu'nun sıhhatinin yerinde olduğundan söz ettiği sırada Nuri Çolakoğlu, Mamak Muhabere Okulu'nun Keçikiran Tepedeki eski radyoevi binasında en ağır işkencelerle karşı karşıyaydı. Falakadan ayaklarının altı patlamıştı ve devamlı olarak elektrik işkencesi altındaydı.

Semih Sancar'ın eli coplu, elektrikli sorgulama ekipleri bir çok yurtsevere en zalim işkenceleri uyguladılar. Yüzlerce insan bu ekiplerin işkencelerine göğüs gerdi, acı çekti.

İşte 10 Kasımlarda çıkıp vatan millet edebiyatı yapan Sancar budur. Kendisi 12 Mart generallerindendir ve bütün bu zulmün baş sorumlularındandır.

Devlet Güvenlik hâlâ ölüm cezası

Anayasa Mahkemesi tarafından kuruluş yasa iptal edilen Devlet Güvenlik Mahkemeleri hâlâ faaliyete devam ediyorlar. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde görülen Türkiye Halk Kurtuluş Odusu davasında Binali Akpınar hakkında ölüm cezası istendi. Kanunsuzluk içine batmış bulunan mahkeme heyeti, devrimcilerin avukatlarının yeni şahitler dinlenmesi isteklerini reddetti. Mahkeme başkanı Fahri Yücel, söz isteyen Binali Akpınar'ın konuşma hakkını engelledi. Mahkemenin bu tutumu yargılanan devrimciler tarafından protesto edildi ve devrimciler «Kahrolsun Faşizm» - «Halkın Mücadelesi Altında Ezileceksiniz» şeklinde bağırıyorlar. Mahkeme heyeti ise devrimciler hakkında, hakaret davası açacağını açıkladı.

İstanbul'da görülen İYÖKD davasında, tutuklular heyeti reddetmiş, avukatlar da anayasaya aykırı olan mahkeme-yi protesto etmek amacıyla davadan çekilmişlerdir. Duruşma sırasında tutuklular adına bir dilekçe okumak isteyen Kutsi Demircan, ilk cümlede geçen «Amerikan emperyalizmi» kelimelerini söyler söylemez, mahkeme başkanının emri üzerine ağız zorla kapatılmış ve salondan sürüklenerek dışarı çıkarılmıştır. Olayı protesto eden diğer tutuklular da aynı uygulamaya maruz bırakılmışlardır.

İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi, Amerikan (PX) Gümrüksüz Satış Mağazasının faaliyetini durduran gençlerin davasında

Mao Zedung

SEÇME SÖZLER

AYDINLIK
YAYINLARI

Genel Dağıtım : TÜR-DA,
Saadet İş Hanı No : 405
Çağaloğlu / İSTANBUL

Mahkemelerinde Yargı isteniyor

görevsizlik istemini reddetmiştir. Sahneye koydukları «Özgürlük ve Barış» adlı bir piyes dolayısıyla 2,5 aydır İzmir, Buca Cezaevinde tutuklu bulunan üç genç hâlâ Devlet Güvenlik Mahkemesine çıkarılmamışlardır. Tutuklu gençler cezaevinde açlık grevine başlamışlardır.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması için, Ankara Merkez Cezaevinde bulunan devrimciler bir bildiri yayınladılar. Bildiride, bu mahkemelerin «12 Mart'ın ürünü faşist sıkıyönetim mahkemelerinin sözde yasal kılıf giydirilmiş bir devamı olduğu» açıklanmıştır.

İzmir'de Ege DGB, Şirinyer Halkevi, Mem-Der ve İzmir Devrimci Demokratik Kültür Derneği imzalarıyla yayınlanan bildiride, bütün ilerici ve yurtsever kuruluşlar, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması için mücadeleye çağırılmaktadır.

Ankara'daki Tutuklu ve Mahkumlarla Dayanışma Derneği, yayınladığı bildiride anayasaya aykırılığı açıkça ortaya çıkmış olan Güvenlik Mahkemelerinin, ölüm cezasına kadar varan hükümler uygulamasının hukuka ve temel insan haklarına aykırı olduğu belirtilmektedir.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin faaliyeti son bulmalıdır.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin bütün kararları iptal edilmelidir.

Devlet Güvenlik Mahkemelerince tutuklanan veya hüküm giyen bütün devrimci ve yurtseverler serbest bırakılmalıdır.

Biz tarih boyunca zalimlere boyun eğmemiş bir halkın evlatlarıyız. Zulme boyun eğmemek halkımızın geleneğine yerleşmiştir.

Doğu Perinçek

**Faşizm
Halkın Mücadelesini
Durduramaz!**

1971-1972

**Devrimciler
Faşizmi
Yargılıyor**

TİHB, Devrimci Sektörün Mahkemeleri, Anılan Halkın, Yurt ve Mücadelesinin Devamı

TSİP revizyonistleri İstanbul DGB'yi silah zoruyla basmaya teşebbüs ettiler

8 Kasım Cumartesi günü, 20-30 kadar Türkiye Sosyalist İşçi Partisi taraftarından oluşan bir grup, İstanbul Devrimci Gençlik Birliği'ni silah zoruyla basmaya kalkıştı. Olaylar şu şekilde gelişti:

7 Kasım Cuma gecesi, Gaziosmanpaşa semtinde İstanbul DGB'nin «Ne Amerika Ne Rusya, Bağımsız Demokratik Türkiye» afişini asan devrimciler, daha evvel duvarlara yazılmış olan devrimci sloganların silinmiş olduğunu gördüler. Bazı sloganlar değiştirilmiş ve altına «Genç Sosyal Devrimciler Birliği (GSDB)» imzası atılmıştı. Devrimciler daha sonra, afiş yapıştırmakta olan TSİP ve TİP taraftarlarıyla ve GSDB'li-lerle karşılaştılar. Onlara DGB'nin sloganlarını silip silmediklerini sordular. Aldıkları cevap, «Hayır biz kimsenin sloganını silmedik» oldu.

15-20 dakika sonra, yeni astıkları afişlerin de üstünün başka afişlerle kapatılmış olduğunu farkına varan devrimciler, bu işi yapanları aramaya koyuldular. Ve devrimciler, TSİP ve TİP taraftarları ve GSDB'li-leri tam DGB afişlerini yırtarlarken suç üstü yakaladılar.

Afiş yırtanlar, 30 kişi, kardardılar. Karşılarında 9-10 devrimciyi görünce, önce tehdit ve küfürler savurmaya başladılar ve ardından saldırdılar. Devrimciler az sayıda olmalarına rağmen, saldırıyı püskürttüler ve saldırganlara gereken cevabı verdiler.

Ertesi günün sabah 9.00-10.00 sularında bir kısmı önceki gece devrimcilere saldıran TSİP'lilerden oluşan 25 kişilik bir kalabalık DGB'ye geldi. İçerde 3-4 kişi oturuyordu. Hınçlarını alamadıkları devrimcileri arayan bu şahıslar, odaları dolaşip tehditler savurduktan sonra çıkıp gittiler.

Aynı gün, saat 17.00'de aynı şahıslar, bu sefer ellerinde kâğıtlara sarılı sopa ve zincirler olduğu halde DGB'yi basmaya kalkıştılar. Ancak bu sefer içerde 20 kadar devrimci vardı. Baskından haberdar olmayan devrimciler, kapıyı açınca hızla içeri dalaran 5-6 saldırgan odalara dağılmaya çalıştı. DGB üyesi bir genç durumu kavrayınca kapıya yaslandı ve kapı içeri girmeye çalışan diğer saldırganların yüzüne kapandı. Omuz darbeleriyle kapıyı kırmak isteyen saldırganlar başarısızlığa uğradılar.

İçerde kalan 5-6 saldırgan gereken ders verildi. Saldırganlar ezildi. Ellerinden zincir ve sopaları alındı. Ancak tam bu anda, dışardaki saldırganlar derneğin yana açılan mutfak kapısını kırdılar. Fırsattan istifade eden içerdeki revizyonistler kaçmak için kırılan kapıya atıldılar.

İçlerinden biri belinden tabancasını çekerek derneğin içine birkaç el ateş etti. Kurşunlar bir tesadüf eseri devrimcilere raslamadı. Bir mermi mutfak kapısının pervazına, diğer mermiler de duvarlara saplandı. Bir mermi ise kapı ve pencere camlarını delerek, dışarı çıktı. Saldırganlar koşarak dernek binasından uzaklaştılar.

Olaydan sonra, DGB'nin önüne sokak sakinleri ve yoldan geçen halk toplandı. İstanbul DGB Başkanı Mesut Akın halka olayları şöyle anlattı:

«Devrimci Gençlik Birliği, TSİP'li silahlı zorbalar tarafından basıldı. Devrimcilere sadece Amerikan uşağı faşistler saldırmıyor. Rus sosyal-emperyalizminin uşakları da devrimcilere ve yurtseverlere saldırıyorlar. Biz devrimci gençleri, halkımızın iki süper devlete karşı verdiği bağımsızlık mücadelesinden hiç bir güç koparamaz. Devrimci gençler olarak faşistler ve sosyal-faşistlere karşı verilen demokrasi mücadelesinde de halkımıza sonuna kadar güveniyoruz.»

Toplanan halk saldırganları protesto etti. Silah seslerine gelen polis, ortalıkta biraz doladıktan sonra çekip gitti.

Bu olay, TSİP revizyonistlerinin devrimcilere saldırılarının ne ilk ne de son örneğidir. Polis baskınları yüzünden bir kişinin oturabildiği AYDINLIK dergisi bürosuna saldıranlar, TSİP revizyonistleriydi. Söke'de, Tarsus Yenice'de Toprak-İş sendikasına saldıranlar TSİP revizyonistleriydi. Polisin bastığı Ege Devrimci Gençler Birliği binasına girerek, camı çerçeveyi aşağıya indirenler de TSİP revizyonistleriydi. TSİP revizyonistleri, İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Adana'da Gaziantep'te Türkiye'nin her yerinde devrimcilere defalarca saldırılar düzenlediler. Devrimci afişleri yırttılar, sloganları sildiler. TSİP revizyonistlerinin Kitle dergisi 71. sayısında «bizden demokratik davranış beklemeyin» diyerek, devrimcilere açıkça faşist tehditler savurmuştu.

Revizyonist dergiler, gençliğin ve devrimcilerin faşist saldırılara boyun eğmesi ve zorbalığa ses çıkarmaması gerektiğini yazıp duruyorlar. Amerikancı faşistler karşısında daima kaçmaktan ve teslimiyetten yana olanlar, devrimciler karşısında kabadayı kesiliyorlar. Çünkü bu silahlı zorbalar halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin en büyük düşmanıdır. Onlar devrimci mücadeleyi bastırmak ve işbirliği yaptıkları sosyal-emperyalizmin yayılmasına zemin hazırlamak için \ kimi zaman

tatlı dili ve revizyonist yalan dolanı, bu yetmediğinde de silahlı zorbalarını kullanıyorlar.

Revizyonistler, DGB'ye yönelttikleri saldırıda hakket-

tikleri cevabı aldılar. Bundan sonra devrimcilere ve yurtseverlere karşı yöneltecekleri hiçbir saldırı cevapsız bırakılmayacak ve saldırganlar ezilecektir.

REVİZYONİST YAYGARALARA KARŞI HER ZAMAN UYANIK OLMALIYIZ

İzmir'de Şah'ın gelişini protesto etmek için bazı gösteriler düzenlendi. Ege DGB'liler de buna katıldılar. Konak'da yapılan gösteride Şah'ın resmi yakıldı ve «Katil Şah», «Cellat Şah Defol» gibi sloganlar bağrıldı. Ege DGB bir de İran'daki Şah diktatörlüğünü protesto eden bir bildiri yayınladı. Bildirinin bütünü, İran ve Türkiye halklarının ortak düşmanlarının, iki süper devlet olduğunu ve iki ülke halkının bu düşmanlara karşı birliğini ve mücadelesini işlemiyordu. Gerçi bildirinin sonuna iki süper devlete karşı mücadele fikri koyulmuştu, fakat bu Şah'ın ziyaretinin anlamıyla ilgili değildi. Bildirinin hedefi «Kanlı diktatör faşist Şah» dı.

Şah'ın ziyareti esas olarak olumluydu. Türkiye-İran ortak bildirisinde, iki süper devlete karşı iadelerin bulunması bunu gösterdi. Yapmamız gereken şey her iki ülkeyi de iki süper devlete karşı çıkmaları için zorlamaktır. Bu tutum iki süper devlete karşı mücadeleyi güçlendirecek bir adım olacaktı. Biz bu tutumumuzla, iki süper devlete karşı çıkan Türkiye-İran bildirisinden daha geriye düştük.

İran Şah'ının ziyaretini protesto hareketlerinin başını TSİP'lilerin çekmesi bizi düşündürmeliydi. TSİP revizyonistleri, İran Şah'ına Rus uşağı olmadığı için saldırıyorlar. Onlar üçüncü dünya ülkelerinin aralarındaki birliği geliştirmelerini istemiyorlar. Her halde TSİP revizyonistleri, sırtını Sovyetler'e dayayan Hindistan Başbakanı Gandhi gelseydi böyle kıyamet koparmayacaklardı. Biz ise TSİP revizyonistlerinin peşine takılarak, sosyal-emperyalizmin çıkarlarına hizmet etmiş olduk.

Bazı arkadaşlar İran Şah'ını bu şekilde protesto etmenin enternasyonalizmin gereği olduğunu söylüyorlar. Öyle bir enternasyonalizm ki, Rus uşaklarının «enternasyonalizmiyle» aynı. Bugün enternasyonalizmin temel gereği, üçüncü dünyanın birliği ve dünya birleşik cephesi için çalışmaktır. Bu halkları ezen faşist diktatörlüklere karşı çıkmayı engellemez. Mesela, İspanya'da 5 yurtseverin idam edilmelerini protesto ettik ve bu doğrudur. Ancak Şah'ın Türkiye'yi ziyareti iki üçüncü dünya ülkesinin birliğini temsil ediyordu ve buna göre davranmalıydık. İran'daki faşist diktatörlüğün zulmü, İran'ın Dofar'a müdahalesi ise ikinci derecede ele alınmalıydı ve Türkiye'deki faşist diktatörlüğe karşı mücadeleyle birleştirilerek protesto edilmeliydi.

Bazı arkadaşlar ise Şah'ı protesto gösterilerinde susarak, revizyonistlerin sloganlarına katılmadıklarını söylediler. Susmanın, revizyonistlerin sloganlarını bağarmaktan hiç bir farkı yoktur. Bu tutum da revizyonistleri güçlendirir.

Bize göre devrimciler şu talepleri savunmalıydı:

- İki Süper Devletin Hint Okyanusundaki, Basra Körfezindeki, Akdeniz'deki hegemonyasına son!
- Türkiye-İran dost olsun. Yaşasın Türkiye ve İran halklarının iki süper devlete karşı mücadelesi!
- Orta Doğu halklarıyla birlik ve dayanışma.
- İsrail'le ilişkiler kesilsin.
- Türkiye Kıbrıs'dan, İran Dofar'dan askerlerini çeksin.
- Türkiye ve İran'da zindanlar boşalsın.

İzmir'li Devrimciler

MUSTAFA SUPHI

Uluslararası savaş ağalığına ve emperyalizme elinden geldiği kadar karşı dur Memleketin içinde hiçbir bölük yabancı askeri kalmamasın

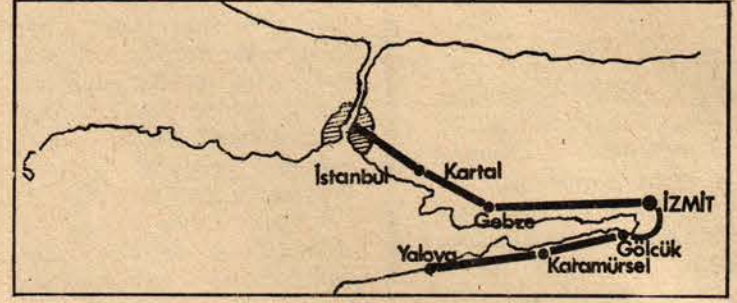
**18-23 Kasım arasında
YALOVA, KARAMÜRSEL, İSTANBUL**

**NE AMERİKA NE RUSYA
BAĞIMSIZ**

DEMOKRATİK TÜRKİYE YÜRÜYÜŞÜNE

ve 23 Kasım günü

MİTINGE KATIL

**«YA BAĞIMSIZLIĞIMIZI
KAZANACAĞIZ,
YA DA KELLEMİZ
GİDECEK»**

«Ne Amerika, Ne Rusya, Bağımsız Demokratik Türkiye için Yalova - İstanbul Yürüyüşü» 18-23 Kasım tarihleri arasında yapılıyor. Yürüyüş, 18 Kasım Salı günü Yalova iskelesinden başlıyor. Yürüyüşe katılmak isteyen dev-

rimci ve yurtseverler, İstanbul yolu üzerindeki herhangi bir mevkide de bekleyebilirler. Yürüyüş, Pazar günü saat 14:00'de Taksim'de yapılacak mitingle sona erecek.

Gerek yürüyüşçülerin yol masraflarını, gerekse miting ve yürüyüşün duyurulmasını sağlayacak afiş, bildiri ve el ilanlarının basım masraflarını karşılamak üzere devrimciler İstanbul'da bir bağış kampanyası açtılar. Bu kampanyada, halkın gücüne güvenilmesi ve bağışların doğrudan doğruya halktan toplanması esas alınmaktadır.

Fabrika önlerinde, vapurlarda, banliyö trenlerinde,

kajabalık caddelerde, kahvelerde halk yığınlarına milli bağımsızlık için iki süper devlete karşı mücadele meselesi anlatılmakta, yürüyüşe ve mitinge katılması istenilen

halktan, bağış toplanmaktadır. Yurtsever İstanbul halkı, «Ne Amerika, Ne Rusya» yürüyüşüne büyük ilgi göstermektedir. Bağış kampanyasında görev alan bir dev-

rimci, halkın gösterdiği ilgiyi şöyle anlatıyor:

«Bir keresinde, Sirkeci - Halkalı hattında kontrolör bize engel olmak, treni durdurarak bizi indirmek istedi. Vagondaki emekçiler bizi kararlılıkla savundular. Kontrolörün üzerine yürüyenlerin en önünde, kucağında çocuğu ile genç bir kadın vardı. Bir ihtiyar bağış yaparken, «Evlatlarım, alın ciğerimin ta köşesinden veriyorum» diye bağırıyordu. Bir asker, cebindeki en son bir lirasını verdiğini söyledi.»

Bir başka devrimci ise şöyle diyor:

«Bağımsızlık mücadelesine halk sahip çıkıyor. Hatta, TSİP içindeki bazı yurtsever arkadaşlar da miting ve yürüyüş için bizimle beraber para topladılar. Birisi ihbar etmiş, şimdi revizyonist yöneticiler onları yargılayacakmış. Bir gün vapurda bağış toplarken bir genç bu yürüyüş ve mitingin «hiç bir işe yaramayacağını» iddia etti. Bize bağış yapan bir asubay onu susturdu ve ona «kitle eylemlerinin önemini kavramadığını» söyledi.»

Halkın gösterdiği büyük ilgi sonucu, 11 Kasım Salı günü İstanbul'da toplanan bağışlar, 11.000 lirayı bulmuştur. Faşistlerin, sosyal-faşistlerin ve polisin saldırısına, yapılacak her türlü kanunsuzluğa karşı da devrimciler halkın gücüne ve desteğine güveniyorlar.

Bütün devrimciler ve yurtseverler, «Ne Amerika, Ne Rusya Yürüyüşü»nü güçlendirmek için çaba sarfedelim, hiç bir fedakârlıktan kaçınmayalım. İki süper devlete karşı mücadele bayrakları daha da yükselsin.

Mecidiyeköy Halk Birliğinden bir grup arkadaş Bağımsızlık yürüyüşü ve mitingini duyurmak ve bağış toplamak için iki gece «Sanayi»deki kahvelere çıktık. 800 liranın üstünde para topladık. Bu önemli bir miktar, çünkü para verenler işçi, küçük esnaf ve çok sayıda işsizdir. Çoğunlukla konuşma yapılırken oyunlarını bırakıp dikkatle dinliyor, bazen soru soruyor, sonra da ne verebileceklerse, ceplerinde son ikibuçuk lira da olsa veriyorlardı. Parası olmayanlar borç alıyor, bazıları ise daha arkadaşı istemeden «Senin yerine de veriyorum» diyordu. Bağımsızlık mücadelesi için yardıma arkadaşının katılmamasına gönüllü razı olmuyordu.

Arkadaşımızın konuşmasını dinlemeyen biri, «Ülkü Ocaklarındansanız bir kuruş vermem» dedi. «Ülkü Ocakları Amerikan uşaklarıdır, bugünkü Rusya'ya da kararlı olarak karşı çıkmazlar» dedik; çıkarıp 10 lirasını verdi.

Bazan tereddüt eden arkadaşlarına masadan biri bu dava hepimizin, onun için gençlere yardımda bulunalım diyordu. Amerika'nın kucağından kalkıp ta Rusya'nın kucağına tabii oturmak istemeyiz diyorlardı. Konuşma bitince alkışlayanlar orada «Kahrolsun Amerika», «Ne Amerika Ne Rusya» diyenler oluyordu. Bir Tunceli kahvesinde kahvesi başlattı alkış, çay ısmarladı. Bir işçi elimizi sıkıp «Mücadele ediyoruz, başaracak mıyız? Ya bağımsızlığımızı kazanacağız ya da kellemiz gidecek» dedi. Bir asker, «onların atomları, bombaları varsa bizim de Kırıkkale tüfeğimiz var» dedi. Amerika ve Rusya'ya karşı bağımsızlığımızı mutlaka kazanacağız. Halkımızın bağımsızlık uğruna her türlü fedakârlığı yapacağına güvenimiz arttı.

Kavranacak halka ideolojik ve siyasi inşadır

Her ay bir kitap :
EMPERYALİZM

Lenin

Lenin'in «Emperyalizm» kitabını, öncelikle bugünkü dünya ve Türkiye durumu, önümüzdeki mücadelelerin niteliği ve bugünkü siyasi çizgimizin temellerini kavramak açısından okumalıyız. Lenin'in emperyalizmin iktisadi temelleri konusundaki tahlili ve bu temeller üzerinde yükselen emperyalist siyasetin özü nedir? Emperyalizm ile savaş ve emperyalizm ile devrim arasındaki ilişkiler nedir? Revizyonistler ve Troçkistler tarafından ileri sürülen çeşitli teorileri nasıl eleştirmeliyiz? Bütün bunları kavramak için, bu kitabı kolektif bir inceleme ve tartışma ortamı içinde ciddiyetle okumalı, çıkardığımız sonuçları toplu halde özetlemeli ve bu sonuçları yazarak dergimize yollamalıyız.

Dergimiz önümüzdeki sayılarda devrimcilerin «Emperyalizm» kitabının incelenmesinden çıkardıkları sonuçları yayınlamaya başlayacaktır.

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN DOST OLMALIDIR

YUNANİSTAN CUMHURBAŞKANI KONSTANTİN ÇAKSOS:

Yunanistan Cumhurbaşkanı Konstantin Çaksos, 8 Kasım günü Girit'te verdiği demeçte, «Yunanistan, kendisiyle savaşmayan herkese dostluk elini uzatıyor» demiştir.

Çaksos sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«Yunanistan 1922'deki Anadolu felaketinden hemen altı yıl sonra Türk-Yunan çıkarlarını birbirine perçinleyen Venizelos ile Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük kurucusu Atatürk'ün tarihi jestlerine sadıktır»

(9 Kasım 1975, Milliyet)

HASAN YILMAER:

«Akdeniz'in bir parçasının iki yanına yerleşmiş Türkiye ile Yunanistan, tarihin ta derinliklerinden bu yana birbirleriyle ilişki kurmuş, birbirlerinin kaderlerini etkilemişlerdir...»

«Bu iki ülke insanları yanyana geldiklerinde çoğu kez dövüşmüş bazan de se-

vişmişlerdir. Ama olanak olsa ikisini yanyana koysak ve bir başkasına gösterebilsek kimse bunları ayıramaz. Tüm görünüşü ile birbirlerine benzeyen bu insanların anlaşmazlığının sırrını çözme olanağı yoktur...»

«İkinci Dünya Savaşından sonra Yunanistan aç kalınca nasıl da gönülden yardıma koşmuştuk, nasıl da üzölmüştük demokrasisi faşist çizmelerle ezildiği zaman...»

«Bir geçmişimize bakalım nedir bizi kavgaya sürükleyen? Ege köylerinin insanını mavi-beyaz renge düşman eden. Hep dış etkenler.

«Bilebilsen bir komşu olduğumuzu, ve bilebilsen bu komşunun sana dost gözükenden çok daha yakın olduğunu ve de bilebilsen bugün dünyada patron rolü oynamaya kalkanlardan yüzlerce yıl önce bu topraklarda uygarlık kuranların sen ve ben olduğunu.

«Aslında bir dostluk gölü olması gereken Ege'nin, üzerindeki kara bulutları silmek elimizde» (8 Kasım 1975, Politika)

KÖYLÜLER SESLENİYOR

Toprak ve hürriyet Jandarma zulmüne son!

• «HALKIMIZ BU KÖHNE DÜZENİ YIKACAK OLANIN KENDİSİ OLDUĞUNU BİLİYOR»

Köyümüz Maraş'ın en yoksul köylerinden biridir. Halkın çoğunluğu ağa tarlalarında, geri kalanı ise patron işlerinde sömürülmektedir. Topraklarımız susuz ve verimsizdir. Halk, yazın pamuk ve çapa işlerinde çalışır. Çalışanlar arasında 80'lik nişeler ve 7 yaşında çocuklar da vardır. İşe gitmek için 4-5 kilometrelik yolu yayan demiyorlar. Oysa patronlar kanunlara göre emniyet kemersiz işçi çalıştıramaz. Fakat bunu düşünen kim?

«Şimdiye kadar can güvenliğimizin sağlanmamasında, patronların pervasızca davranmalarına destek olanlar: Patronlardan yana olan işbirlikçi MC hükümeti, inşaatların her ne pahasına olursa olsun bir an önce bitmesini isteyen Rus emperyalistleri ve işçileri patronlara satan Bayram Sökmen'in sarı As-Ymi-İş sendikasıdır.

«Mücadelemizin başarıya ulaşması devrimci bir sendika saflarında kararlı bir şekilde toplanıp mücadele etmekle mümkündür. Demir Çelik işçileriyle, İnşaat işçilerinin omuz omuza olmalarıyla mümkündür.»

• KÜRECİK'DE JANDARMA ZULMÜ YOĞUNLAŞIYOR

Malatya'nın Akçadağ köylerine yapılagelen jandarma baskısı, son zamanlarda iyice artmıştır. Kürecik Jandarma Komutanı'nın emrindeki jandarmaların baskıları tamamen halkın uyanışını hedef almaktadır. Akçadağ Jandarma Komutanı ise Kürecik Jandarma Başçavuşu'nun koruyucusu ve teşvikçisidir. Kürecik Jandarma Karakolunda yapılan işkence sonucu 16 köylü gençten birinin ölmesi, üç kişinin de iki hafta kan kusmaları sonucu köylüler Başçavuşu dava etmişlerdi. Akçadağ Jandarma Komutanı'nın köylüleri tehdit ederek emrindeki başçavuş aleyhine davalarından vazgeçirmek istediğini ilçe halkının önemli bir kesimi gözleriyle gördü.

Jandarma, köylerden topladığı ilerici - devrimci yayınların tümüne el koymakta, yayın sahiplerine kanunsuz baskılar yapılmaktadır. Bunun son örneği, Gürkaynak

köyünde tekrarlandı. Köy halkından İbrahim Hantaş bu nedenle 48 saat gözaltında tutulmuştur. Kürecik Kültür Derneğine de aynı baskılar yapılmakta, dernekte bulunan eşyalara kanunsuz olarak el konmaktadır.

Jandarma komutanları, köylüleri ve derneğimizi baskılarla sindirebileceklerini sanıyorlar. Ama onlar çok yanlışlıyorlar. Eğer baskılarla halkı haklı davasından vazgeçirtmek mümkün olsaydı bize sıra gelmeden her şey halolurdu. Bunu başarmaya hiç bir zalimin gücü yetmeyecektir!

Kürecik Kültür Derneği Üyelerinden Bir Grup Genç

• TOPRAK İŞÇİLERİNİN MESELELERİNİ TEK MERKEZDEN ELE ALACAK BİR TEŞKİLAT İHTİYACIMIZ VAR

Ben de bir toprak işçisiyim. Yıllardan beri bizlere köle muamelesi yapan, bizleri istedikleri saate kadar çalıştıran ağalara karşı birleşelim. Bunun yanında bizleri sömüren yalnız ağa değildir. Ağanın çanak yalayıcıları, dayıbaşıları var bir de. Hepimiz sayısız misallerini yaşamışızdır. Dayıbaşı ağanın verdiği düşük ücrete hiç bir zaman itiraz etmez, bunu da hayatımızdan biliyoruz. Mesela ağa, 45 lira veriyorsa dayıbaşı ona 50 lira vereceksin, diyecek. Çünkü o, zaten ağayla anlaşmıştır. Tarlada ağanın işinin daha ucuza malolması için bizlere küfreden, azarlar, üstelik en az günde beş liramızı gaspeden. Bu sülükler, işçilerin sırtından kazandıkları servetle hem bey gibi yaşarlar, hem de kışın para sıkıntısı çeken işçilerin bu durumundan faydalanaarak onlara bir miktar borç para verip gelecek mevsim yanlarında çalışmak mecburiyetinde bırakırlar.

Biz 1970'ten beri şunu yaptık; İşçi arkadaşlar bir araya gelip iş aradık. Çalıştığımız her yerde bir arkadaşımızı temsilci olarak seçtik, toprak sahipleriyle pazarlığı o yaptı, paramızı o aldı. Ücretimiz dayıbaşılarıyla giden işçilerin ücretinden her zaman fazla oldu. Çünkü bizim dayıbaşımız yok ve onun cebine gidecek paramız da kendimize kalıyor. Yaptığımız pazarlıkta dayıbaşının yaptığı pazarlığa benzemez, çünkü biz kendimiz için pazarlık yapıyoruz. Şimdi dayıbaşılarla pa-

muk toplamaya gidenlerden 110 kuruş fazla alıyoruz. İki yıl önce dayıbaşılarla giden 180 kişi varken şimdi 60 kişi bile yok.

Ama bizim bu çeşit çalışmamız da bizi toprak sahipleri ve dayıbaşılarının sömürsünden kurtarmaya yetmiyor. 180 değil, 260 kişi de olsak yine pek bir şey yapamayız. Bizim Türkiye çapında toprak işçilerinin meselelerini tek merkezden ele alacak bir teşkilata ihtiyacımız var.

İşte bunun için kısa bir zamanda köyümüze biz toprak işçilerinin haklarını savunan, ağalığa, dayıbaşıya karşı mücadele veren ve her zaman yanımızda olan TOPRAK - İŞ sendikasının temsilciliğini kuracağız. Böylece halen toprak sahipleri ve dayıbaşılarının sömürsü altındaki işçi kardeşlerimizin haklarını almaları için onlara yardımcı olmaya çalışacağız.

Ahmet Kara
Ortaklar - Aydın

• AĞALARA BEYLERE BIRAKACAK TOPRAĞIMIZ YOK

Biz bir avuç toprağı olmayan Tulum köyünün yoksul halkı, dergimiz HALKIN SESİ'ne köyümüzün bir derdini yazıyoruz.

Köyümüz halen 73 hane olup bunun 17 hanesi tamamen topraksızdır. Köyümüzün toprakları ağalar tarafından gasbedilmiştir. Bu toprakları ağalar Abdülhamit zamanından bu yana kullanmaktadırlar. Biz Kurtuluş Savaşında canımızı kanımızı verirken Sultan Hamit'in öşürçüleri köyümüzün topraklarına el koydular. Köyümüz topraklarında 6-7 tane ağa bulunmaktadır. 15 bin dönüm toprağı gasbetmiş olan Aytekin Kentlinin babası Mustafa Kentli Kurtuluş Savaşına karşı gelmiş kişidir. Biz bu güne kadar kiracılık, yarıcılık yaparak geçiniyoruz. Ağalar bize kiralamak için toprak bile vermiyorlar. Bizim kövü-

BİR AVUÇ AZINLIK, İŞÇİ - KÖYLÜ VE DAR GELİRLİ MEMURUN SIRTINDA ORTAÇAĞ ZULMÜNÜ SÜRDÜRÜYOR

Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğu işçi, köylü ve dar gelirli memurdur. Bu çoğunluk azınlık tarafından hep ezilmiştir ve şimdi de eziliyor. İşçilerin bir kısmı sendikaya kaydolamazken, sendikaya girebilenler de istedikleri sendikayı seçmede özgür değillerdir. Emeklerinin karşılığını alamıyorlar. Köylü ise hemen hiç bir sosyal hakkını elde edememiştir. Bu nedenle bu gün burjuva çevreler ve halkın meselelerinden uzak kişiler arasında «köylü» sözcüğü aşağılamayı ifade eder. Memurlara gelince; gerici devletin bozuk çarkları arasında adeta ezilmişlerdir. Sendika, grev, toplu sözleşme gibi en tabii haklarını bile alamamışlardır.

Bütün bunların yanında bir taraftan patron ve ağanın sömürü ve zorbalığı alabildiğine sürmüş, bir taraftan da rüşvet ve zorbalık en küçük devlet dairesinden en yüksek teşekkülüne kadar devam edegelmiştir.

Bunlar ufak tefek bazı değişikliklerle haledikbilir şeyler değildir. Yolsuzluk, haksızlık, hertürlü sömürü ve zulmün ortadan kalkması ancak kitle hareketleriyle mümkündür. Aksi takdirde daha uzun yıllar emekçi çoğunluk, azınlığın kirli ve kanlı ayakları altında ezilmeye mahkum kalacaktır.

Toprak işçilerinin haklarının alınması için mücadele ederken esas ağırlığı devrimci isteklerin yayılmasına vermeliyiz.

Toprak ağalarının ve beylerin topraklarına el konmalı ve köylüler arasında dağıtılmalıdır.

Ancak, köylük alanlarda bu çeşit bir mücadele verilirken, şehirlerdeki devrimciler de ortaçağdan kalma baskı ve sömürü çeşitlerinin şehirlerin çeşitli alanlarında da hâlâ hüküm sürdüğünü unutmamalıdır.

FİKİRTEPE'DEN BİR EV KIZI
N. KAYGISIZ

müzün topraklarını gasbettikleri yetmiyormuş gibi 1969 senesinde gelen kadastro memurları helikopterle ölçüm yaptılar, ölçüm neticesini sorduğumuzda 'şerit yandı' dediler. Köyümüzün 1000 dekarlık merası bu ölçümden sonra İrfan Töre, Bekir Urfalı ve Emin Kutlay adındaki ağalar tarafından işgal edildi. Ayrıca aradan geçen kısa bir zaman sonra beylerden İrfan Töre, Emin Kutlay ve Bekir Urfalı arasında çıkan sözde sınır anlaşmazlığı bahane edilerek Tulum köyüne kadastro memuru Kemal Cenkçioğlu'nun okuma yazma bilmeyen iki cahil yaşlı köylüyü alarak hududa gitmişler ve orada Tulum köyüne ait işlenen yer olan ikiyüz bir dekar hazine tarlasını ağa İrfan Töre namına imzalatılarak gasbetmişlerdir. Tulum köylüleri ağaları dava ettiler. Dava sırasında, 1970'de gelen kadastro memuru Kemal Cenkçioğlu kadastro hakimlerine bir dilekçe vererek bilirkişi diye götürülen iki cahil köylünün suçu olmadığını belirterek ağalarla işbirliği yaptığını itiraf etmiştir. Daha sonra İrfan Töre daha önceki gaspettiği tarlalarla birlikte burayı da Kenan Yardımcı diye birine kiraya verdi. Bunu gören biz Tulumlular köylücek 1972 Ekiminde bu araziye işgal ettik, ve arpa ektik. Kiracı Kenan Yardımcı'nın adamları 40 cm. kadar büyüyen arpayı sürdüler. Biz de buna karşı çıkarak Kenan Yardımcı'nın silahlı adamlarını tarladan çıkarttık. Kiracı Kenan Yardımcı Subaşı köyü karakoluna bizi şikayet etti. Karakol komutanı merkez Torbalı'dan yardım istiyerek 15 kadar köylüyü gözaltına aldı. Gözaltında iki gün kadar kaldık. Arkasından kiracı Kenan Yardımcı'nın adamlarını dövmeye iddiası ile mahkemeye verdik. Mahkemede arazinin bizim olduğunu savunduk. Ve mahkeme devam ederken İzmir Vali yardımcısı ile Torbalı ilçe jandarma karakol komutanı köye gelerek bu toprakları işgal edemezsiniz diyerek tehditler savurdular. 15 gün kadar sonra kiracı Kenan Yardımcı'nın adamları tarlayı tekrar sürdüler ve hakkımız olan bu toprakları halen kullanıyorlar. Mahkeme uzadıkça uzuyor. Mahkemede oyalama taktiği var. Ayrıca 1000 dekar olan köy merasını ağa İrfan Töre koyuntulara otlak için seneliğini 30.000 liraya kiraya veriyor. Biz Tulumlular sesimizi yükselterek bu toprakların ağaların ve beylerin olamayacağını haykırıyoruz.

Tulum köylüleri adına
Erdoğan Durmaz

HALKIN SESİ'Nİ
OKU, OKUT!
ABONE OL, ABONE BUL!

ZONGULDAK KÖMÜR MADENCİLERİ

28 EKİM'DE ÖLENLERDEN ÜÇ İŞÇİNİN AİLELERİYLE

Zonguldak'a trenle 25 dakika mesafedeki Çatalağzı köyü istasyonundayız. Karşımızda ölen işçilerden birinin karısı ve kayınpederi, birinin karısı, bir diğerinin ise babası ve karısı var. Aslında buradan 1 saat mesafedeki bir yamaçta bulunan Körpeoğlu mahallesinde oturuyorlar. İlk önce Mehmet Kozan'ın karısı Bedriye Kozan alıyor sözü:

«... 14 senelik evliydim. 5 çocuğum var. Altıncısına da hamileyim. Uzun zamandır köyde oturuyoruz. İkinci vardiyada çalışan komşumuzun oğlu var. Saat 12'de gece köye geldi. Grizu patlaması olduğunu, benim kocamın da öldüğünü haber verdiler. Hemen köye indik. Köyün erkekleri, senin işin ne, dön dediler. Sabah gider görürsün dediler. Ertesi günü hastaneye gittik. Beni tanıyamadı, zaten komadaydı. Ertesi günü sabaha karşı saat 5'te öldü.»

— Sizin köyde çok tahlisiyecisi var mıydı?

«Bizim köyün çoğu erkekleri, tamirci ve atölyelerde eleman olarak çalışıyor. Bizim bey önceleri madende kapıcılık yapıyordu. Sonra kurslara gitti. Tahlisiyecisi oldu. 10 senelik tahlisiyeciydi. Onlar bir yerde hazır bekletiliyorlardı. Kaza olursa öyle ocağa iniyorlar. En tehlikeli iş. Ayda 3000 lira alıyordu. 25 senelik işçiydi. Başka bir gelirimiz yoktur. Toprağımız da yoktur. Şimdi sigorta maaş bağlayacak. Sendika bugün bana 1000 lira verdi. Öteki arkadaşlar da 600-700 lira kadar para aldılar.»

Hasan Ak'ın karısı Havva Ak ile konuşuyoruz. Kocası 29 yaşındaymış. Üç çocuğu var. Anası babası yok. Şimdi kaynanasıyla beraber oturuyor.

«...Bana da köyün ikinci vardiyadan dönen erkekleri haber verdiler. Kayın biraderim Gelik ocağında malzeme olarak çalışıyor. Bana ağır yaralı dediler. O gece kaldırıldığı hastanede ölüştü. Hasan'ı ancak cebindeki anahtar ile evin anahtarını karşılaştırarak tanıyabildiler.»

— Peki bu iş kazalarının sorumluları kimler?

«Bu kazalardan işçiler sorumlu olamaz. Onlar planları uyguluyorlar. Mühendisler, şefler demeden bir şey yapmazlar. Esas sorumlu E.K.İ. yöneticileridir. Bu, ihtiyar babamdır. O da maden işçisi. 29 sene çalıştı. Yeraltında. Hastalandı. Çalışma gücünü kaybedince ocaktan atıldılar. 1955 senesinde ocağa çalışamaz diye rapor verdiler. 600 lira da bir tazminat verdiler. Maaş bağlamadılar. O zamandan beri çalışmaz. Hasta.»

Havva Ak'ın babası Halil Gökdemir'e dönüyoruz.

— Size niçin maaş bağlamadılar?

«Benim okumam yazmam yoktur. Bakın o zamandan beri bana verilen raporları cebimde taşıyorum. Üçte iki iş görmezlik verdiler. Sen sigorta primlerini eksik ödemişsin, onun için emeklilik maaşı bağlayamayız dediler. Ben 29 sene Gelik maden ocağında yeraltında taramacı olarak çalıştım. Hastalıktan dolayı ihraç ettiler. O zamanın parasıyla 600 lira bir para verdiler. O parayı vermeyip 'sigortaya borcunu öde, öyle maaş bağlayalım' deselerdi, bulur buluştururuz. Senin hastalığın mesleki olmadığı için maaş bağlanamaz dediler. Avukatlara gittim. Ben ne bilirim ama, sigorta primlerini işveren

28 Ekim akşamı Karadon acağında meydana gelen ve 13 işçinin ölümlüyle sonuçlanan grizu patlamasından sonra bölgeye giden Halkın Sesi muhabirleri, işletme yöneticilerinin, nezaretçilerin ve işçilerin arasına sokulmuş bulunan faşist muhabirlerin engellemelerine rağmen, çeşitli yerlerde kalabalık işçi grupları ve işçi aileleriyle konuştular. İşçiler arkadaşlarımızla büyük yakınlık gösterdiler, onlara dertlerini ve içinde yaşadıkları koşulları anlattılar. Halkın Sesi muhabirleri Çaydamar bölgesinde bir işçi pavyonunu gezmek istediklerinde, idarecilerin yasağıyla karşılaştılar. Bunun üzerine bir kahvede işçilerle konuşmaya başlayan arkadaşlarımızı, işçiler kendi ceketlerini, kasklarını ve yemek fişlerini vererek beraberlerinde pavyona soktular. Birçok işçi, nasıl soyulduklarını gösteren maaş borçrolarını, hastanelerde ve sigorta işlerinde yapılan haksızlıkları kanıtlayan belgeleri, dergimizde basılmak üzere arkadaşlarımıza verdiler.

yatırmamış. Senelerce çalıştım, şimdi sürünüyorum.»

Ölen işçilerden Celal Gökçen'in karısı Münevver, çocuğunu doktora götürmek için Körpeoğlu'ndan Çatalağzı'na inmiş. Sözü o alıyor:

«Benimki daha ocakta ölmüş. Karadon'da kardeşim Muzaffer de çalışıyor. Hastaneye ne gideyim. Ölüsünü bize verdiler. Eşyalarıyla tanıdık ancak. Tanınmasına başka türlü imkan yoktu. Şimdi sendika para verecek dediler. Geldik, 645 lira para verdiler. Benimki 1 senelik tahlisiyeciydi. 3 senelik evliyiz zaten. Bir tane de bebe var...»

— Sigorta maaşlarınızı ne zaman bağlayacak?

«Birkaç ay sürer diyorlar. Bakalım ne zaman verecekler? Amele Birliği, eskiden ölümlerin ailelerine 5000 lira veriyordu. Şimdi E.K.İ. de kıdem tazminatı verecekmiş. Ne kadar bilmiyorum.»

Çatalağzında her yöreden, Türkiye'nin her yerinden işçi çalışıyor. Belli başlı üç işkolu var: Madenler, demiryolları, bir de lavalar (yıkama tesisleri). 16 800 kişi oturuyor 1975 sayımına göre. Çatalağzı'ndaki damarın bir ucu Karadon'da, bir ucu Gelikte. Köyün ortasından 13 demiryolu hattı geçiyor. Okullar bir tarafta, halkın büyük bir kesimi diğer tarafta oturuyor. Her yıl birçok insan demiryolunda parçalanıyormuş. Ölenlerin ailelerine ödenen paralardan bir yeraltı veya yerüstü geçidi yapılabildi diyorlar. Trenle Zonguldak'a dönerken, şöyle bir konuşmaya şahit oluyoruz:

«...Adam parti kartıyla atölyeye yerleştirildi. Birçok sanat okulu mezunuyla aynı parayı alıyor, hiç bir iş de yapmıyor...»

İşçileri gözetleyip muhabirlik yapmaktır marifeti herhalde.

«ÇEYREK EKMEK, BİRKAÇ ZEYTİN YA DA 100 GRAM BİSKÜVİ...»

Çaydamar bölgesinde bir işçi pavyonuna, idareciler sokmadıkları için bir işçi arkadaşla ceket değiştirerek girdik. Fişle yemek aldık, servisi kendimiz yaparak. Kapuska, sade bulgur pilavı ve üzüm hoşafı. İşçi arkadaşlar sabahları kahvaltı çıkmadığını, sadece çorba verildiğini söylüyorlar. Haftada iki defa bulgur, üç defa pirinç pilavı, iki defa da makarna çıkıyormuş. Arada bir meyva çıkıyor, mesela üzüm, ama bunların da çoğu çürük ve yetersizmiş. Malzeme, et, pirinç hep çalınıyor. Etin iyisini yemekhanede nezaretçilerle torpillilere veriyorlarmış. Daha sonra yatakhaneleri geziyoruz. Gece vardiyasının işçileri uyuyorlar. Koşullarda yatak sayısı çok fazla ve oda havasız. Pis pis kokuyor. Bütün koşullar aynı durumda. Lojmanların bir yerinde toplum polisi sürekli nöbet tutuyor. İşçiler çamaşırlarını kendileri yıkıyorlar. Çamaşırhane yerine iki büyük yalak var. Ocağa inen işçilere «yemek» olarak bütün verilen, çeyrek ekme, birkaç zeytin ya da 100 gram bisküvi...

Çaydamar bölgesinde üç yıl önceki bir grizu patlamasında 25 işçi ölmüş. İşçiler bazı ocaklarda şartların biraz daha iyi olabildiğini söylüyorlar. «Gelikt'e» diyorlar, «40 yaşına gelen işçiyi yeraltında çalıştırmıyor, yerüstünde bir iş veriyorlar. Bizde bu yok. Adam 50 yaşında, işte şu adam, hâlâ yeraltında çalıştırılıyor.»

İşçiler Devrek Köy Kalkındırma Derneğine haberleri olmadan üye

Belçikalı bir kömür işçisi anlatıyor

Çin Halk Cumhuriyetinin kömür madenleri insandan daha değerli hiçbir şey yok

Dergimizin geçen sayısından bu yana, Zonguldak kömür madenlerinde çalışan işçilerimizin durumunu, sömürü ve zulüm düzeninin yarattığı dayanılmaz çalışma ve yaşama koşullarını ele alıyoruz. E.K.İ. yetkilileri, kömür ocaklarımızdaki kaza ve ölümleri hep kapitalist ülkelerdeki durumla karşılaştırıyor ve bizdeki olayların «normal» olduğunu öne sürüyorlar. Bir de proletaryanın iktidarda olduğu sosyalist ülkelerdeki duruma bakalım. Bu sayımızda, Çin Halk Cumhuriyeti'ni ziyaret eden Belçikalı bir kömür işçisinin izlenimlerini yayınlıyoruz. Burada anlatılan gerçekler, sömürü ve zulüm düzeninin hiç te «normal» olmadığını, gericiilere karşı ayaklanan işçilerin ve emekçilerin her şeyi değiştirip kendilerine yepyeni bir dünya kurabileceklerini ispatlamaktadır. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Uluslararası İlişkiler Bürosu'nun davetlisi olarak Temmuz-Agustos ayları içinde Çin'i ziyaret eden Belçika Marksist-Leninist Komünist Partisi heyetinde yer almış olan bu kömür işçisinin yazısı, BMLKP'nin merkez organı KLARTE E L'EKSPLUATE («Aydınlık ve Sömürülen») dergisinin 15 Ekim 1975 tarihli 108. sayısından dilimize çevrilmiştir.

Daha önce Sovyetler Birliği'ni on yıl arayla iki defa ziyaret etmiştim. Hitler saldırısının yol açtığı muazzam kayıplara rağmen hiç durmaksızın ilerleyen sosyalist Sovyetler Birliği'ni gördüm. Revizyonizmin çizmesi altında ezilen Sovyetler Birliği'ni de gördüm: çok kötüleşmiş hayat şartlarını, her alandaki yozlaşmayı, emekçilerin sömürülmesini, hükümetin değneği altındaki sendikaları, söz hürriyetinin tam zıddına dönüşmesini, kısacası sosyal-faşizmi... Korkunç bir gerilemeyi

bu. Ne var ki, Marksist-Leninist grupların mukavemeti örgütlemekte olduğunu, bizzat gördüğüm somut kanıtlarla biliyordum.

Daha sonra hayranlık verici küçük Arnavutluğu ziyaret ettim ve halkın, kendi deyişleriyle «bir ellerinde kama, bir ellerinde tüfek», mutlu geleceği kurmakta olduklarını gördüm. Bir zamanlar o kadar geri bir ülke olan Arnavutluk, şimdi Emek Partisinin ve Enver Hoca yoldaşın yönetimi altında sosyalizmi inşa ediyor ve güçlü em-

peryalistlerden gelebilecek olanlar da dahil, her türlü saldırıya karşı koymaya hazırlanıyordu.

Hiç Çin'e gitmemiştim. Ama bu yıl Parti, kadrolar heyetine beni de kattı. Unutulmaz günler yaşadım. Keşfettiğim şeylerin mutluluğu içinde geri döndüm.

GECE VE GÜNDÜZ

Gezi programımızı Çinli yoldaşlarla tartıştık, herkes teklif ve karşı-tekliflerini ortaya döktü. Biz hepimiz kömür madenlerini gezmek istedik. Çünkü hepimiz, Borina'dan, Merkez'den, Şarirua'dan, Liyej'den, Limburg'dan gelen yoldaşlardık ve madenciler arasında yaşayıp savaşmıştık. Ben kendim, Dampremi'de ve Sakre-Franse'de yeraltında, Monso-Fonten'de ise yerüstünde çalışmış bulunuyordum.

Çinli madenciler çok dost, çok nazik ve son derece alçakgönüllüler. Bütün halkın yararına olan çok büyük zaferler kazanmış bulunuyorlar.

Çalıştığım yerlerde, bütün madenciler gibi ben de sömürüldüm, en kötü çalışma şartlarıyla yüzyüze geldim. Birçok kömür ocağı kapatılmıştır. Bu, büyük bir millî serveti yüzüstü bırakmak demektir. Oysa bütün madenciler, ocaklarda henüz çok büyük miktarda

KONUŞUYOR

kaydedilmişler. Her ay buraya para kesiliyormuş. Bu paraların nereye harcandığını bilmiyorlar.

«Bir de şu derdimiz var: 5 yıl geriye gitmek üzere bu sene, işçilere senelik 500 liradan tatil parası verecek oldular. Ben 69'da girdim. Bana 800 lira verdiler. Şefin torpillisi iki senelik işçi, ona 2000 liradan fazla verdiler. Benim hakkım nereye gitti? Adalet mi bu? Bizden çok para cezası kesiliyor. Hata oldu diye bizim yövmiyemiz kesiliyor.»

Önemli bir sorun: Gurup halinde çalışan işçiler, 6 ay çalışıp 6 ay süreyle evlerine gönderiliyorlar. Oysa SSK'na göre, emekli olabilmek için 5000 yövmiye doldurulmaları gerekiyor. Bu yövmiye miktarını doldurmak için bazı işçiler 40 yıl kadar çalışmak durumunda. «Ben,» diyor, bir işçi, «25 senelik demirciyim, emekli olabilmem

için daha 5 sene çalışmam gerekiyor.»

«8 saatlik işi 4 saatte yaptırıyorlar, yapamayınca yövmiyelerimizi kesiyorlar. Adamın biri geçen gün, maaşların nereden verildiğini sordu bize. 'Nerede çalışıyorsun' dedik. 'Ne yapacaksınız' dedi. Böylesi çok... Benim kayınbiraderim de böyle. Ortalarında çalışıyor Zonguldak'ta işini görüyor. 170 lira yövmiyeyle işe başlıyor. İş bir parti kartına bakar...»

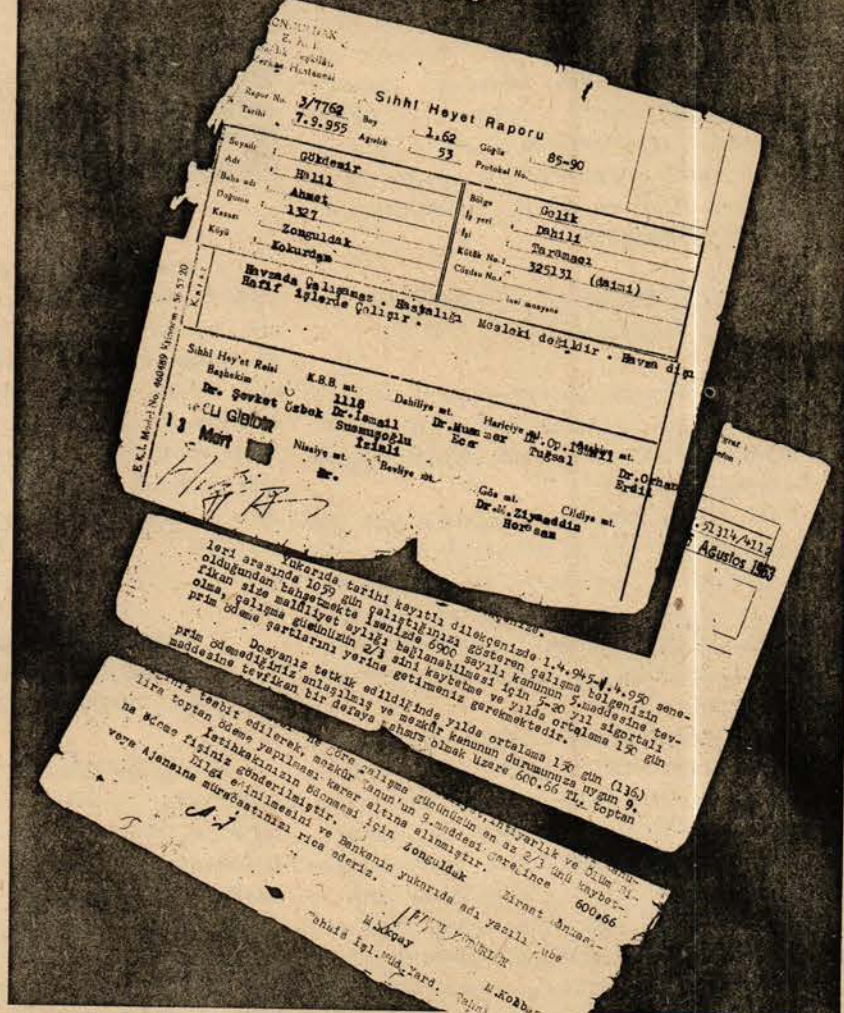
«Bize elbise veriyorlardı. Kumaş. Şimdi para vereceklermiş. Biz para istemiyoruz. Çünkü zengin manifestacılar var. Bunlar bizi soyacaklar. Eki bunlarla anlaşmış, kumaş veremeyecekmiş.»

**GELECEK HAFTA
ÜZÜLMEZ BÖLGESİNDEKİ
İŞÇİLER ANLATIYOR**

29 yıl yeraltında çalışıp sonra yüzüstü bırakılan bir işçinin hikayesi

28 Ekim günü Karadeniz ocağındaki grizu patlamasının ölen işçilerden Hasan Ak'ın kayınpederi Halil Gökdemir, 29 yıl yeraltında çalışmış. Yorgunluk ve yoksulluktan bitkin düşmüş, her yanında ağrılar başlamış, çalışamaz hale gelmiş. Boy 1.62, Kilo 53 kalmış. Eki doktorları «hastalığı mesleki değildir» deyip 1995'te çürüğe çıkartmışlar. Sanki insan durduğu yerde çalışma gücünün üçte ikisini kaybetmiş gibi! «Az sigorta primi ödemişsin» diyerek maaş bağlamamış idareciler, 600 lira ödeyip bırakmışlar yüzüstü. Kendisine yazılan sonuncu cevap şu sözlerle bitiyor: «Hakkınızda yapılacak başka bir muamele bulunmamaktadır. Bilgi edinilmesini rica ederiz.»

İşte acıya mahkum edilen on binlerce işçiden birine yazılanların belgeleri:

te

kömür olduğunu biliyorlar. İşçi sınıfı ülkemizin efendisi olduğunda, kömürü yeniden işletmeye açacağız.

Ama Belçika'nın kömür madenlerinde çalışmak, çok ağır bir şeydir: toz, hastalıklar, çökmeler, gaz, ölüm, insanın peşini hiç bırakmaz. Kapitalistler için ise, kârları, sağlık ve güvenlik çok daha önemlidir. Bir felaket gerçekleştiğinde, daima «kazadan söz edilir; gerçek suçlunun, patronların doymak bilmez iştihalarının hiç sözü edilmez.

Bir de Çin'de gerçekleştirilenleri gördüm... Çalışma, bizdekine göre çok hafiftir. Taşıyıcı otomatik kayışlar var, ayakta, hiç yorulmaksızın çalışıyorsunuz. Kömür damarını kesen otomatik makineler hiç toz çıkarmıyor, çünkü kesici testerenin etrafındaki yerlerde kömüre sürekli su sıkılıyor ve madenciler kömürün yeryüzüne doğru kayıp gidişini gülerek seyrediyorlar.

Galeriler son derece geniş. Tavanın dayanıklı olmadığı yerlerde, çıkarma işleminin ilerlemesine paralel olarak beton kalıplardan duvar ve kemerler inşa ediliyor. Tavandan toz yağmaya başladığı ve çökme tehlikesinin belirdiği anda, madenci derhal sığınmağa geçiyor. Belçika'da çökmeler daima ölümlü sonuçlanır. Çin'de ise işçilerin kendilerini emniyete almaları için geriye doğru birkaç adım atmaları yeterli.

GÜVENLİK HER ŞEYİN ÜZERİNDE

Silikoz hastalığı, sadece Kurtuluş-tan önce de ocaklarda çalışmış olan madencilerde görülüyor. Güvenlik ve sağlık, her an büyük önem verilen

meseleler. Alınan tedbirler şunlar: kömürün sürekli olarak sulanmasının mecburi tutulması. (Bizde patronlar, üretimi yavaşlattığı gerekçesiyle bunu yapmazlar.) Tozun ağıza dolmasını önleyen kimyevi maddeler içeren bir maskenin takılması. Pekin bölgesinde gezdiğimiz madende, Parti Komitesi iki önemli karar almış bulunuyordu: birincisi, tozun yoğunlaştığı şartlarda üretime devam etmek yasaklanmıştı. Örneğin, toz miktarı metre küp başına iki gramı aştığı anda üretimi derhal durdurmak gerekiyordu. İkincisi, derinliği bir metreden az olan bütün damarlarda çalışmak yasaklanmıştı.

Her yıl, madenciler tam bir tıbbi muayeneden geçirilirler. Mesleki veya başka nitelikte en ufak bir hastalık görüldüğünde, derhal başka bir göreve aktarılırlar ve aynı ücreti almaya devam ederler.

Bizim gezdiğimiz madenlerde, ciddi bir kaza hemen hiç olmamıştı. Kurtuluş-tan bu yana, ne çökmeler, ne de grizu yüzünden tek bir ölüm olayı görülmemişti!

Gezdiğimiz ocaklardan birinde, o gün çalışma yoktu. Olağan bir şeydi bu. Her iki haftada bir, «güvenlik günü» denen şey uygulanır. O gün üretim tamamen durur fakat işçiler her zamanki yerlerini alırlar. En küçük köşeleri, bütün tesisleri, bütün aletleri tepeden tırnağa gözden geçirirler. Bu işler bittiğinde, toplanıp çalışmalarını, ne gibi düzeltmeler yapılabileceğini, ne gibi güvenlik tedbirleri alınabileceğini, çalışma şartlarını, üretimi arttırma yöntemlerini tartışırlar.

İKİ AYRI DÜNYA

Bu madene geldikimizde, işçiler

yüzlerce metrelik asansör kablosunu söküp elden geçirmekle meşguldüler. Hepsi birbirlerinin günlük güvenliği uğrunda cesaret ve dikkatle çalışıyorlardı. Belçika'da böyle bir şey düşünülemez bile. Çünkü patronlar, bunu «zaman kaybı» sayarlardı. Asansör kablosunun durumu gerçekten tehlike haline geldiğinde, tamir için üretimin düştüğü gece vakti ya da en yakın Pazar günü beklenir. Tabii böyle canıyane yöntemlerle, günün birinde kafes, işçilerle dolu olduğu halde, kuyunun dibini boylayıverir...

Belçika'da, lambalarımızla çalışmamıza rağmen göz gözü görmez. Üç metrede bir kalkıp inen balyoz ve kazmalar birbirinden seçilmez. Herkes toz içinde çalışır. Ekmeğimizi kazanmak için gerekli mesafeyi kazanmak, delice bir hızla çalışmayı gerektirir. Bu insanlık dışı çalışma insanı sersem eder. Bütün bunlara rağmen, madenciler arasında eşsiz bir dayanışma, tehlike halinde birbirlerini kurtarmak için cesaret ve kahramanlık hüküm sürer.

Çin'de, ocaklar elektrikle aydınlatılmış. Her çeşit alet ve tesis eksiksiz mevcut. Madenciler kuyu dibinden çalıştıkları yere kadar, elektrikli bir lokomotifin çektiği vagonlarla taşıyorlar. Yeraltında dahi sıcak yemek veriliyor. Bir de yukarıda anlattığım bütün güvenlik tedbirleri var. Bu şartlarda Çinli madenciler, içleri aydınlık olarak çalışıyorlar. Bugün çıkardıkları kömürün köylük bölgelerde ya da uzak dağlarda emekçilerin evlerini ısıttığını veya sosyalizmin fabrikalarını çalıştırdığını biliyorlar.

Madencilerin lojmanlarını da gördük. Birkaçına rastgele daldık. Büyük

tezahüratla karşılandık, çünkü bu işçi aileleri, uzak bir ülkenin komünist militanlarını ağırlayabilmeyi şeref sayıyorlardı.

Hepsi daha çok yapılacak şey olduğunu, ama 25 yılda gerçekleştirdikleri muazzam hamleden mutluluk ve gurur duyduklarını söylediler. Yoksulluk, açlık, sömürü bir daha geri gelmemek üzere yeryüzünden silinmişti.

Ama bunun sağlanabilmesi için her türlü geri dönüşü kesinlikle önlemek, revizyonizme karşı durmaksızın mücadele etmek zorunluydu. Büyük Proleter Kültür Devrimi büyük bir zafer kazanmıştı. Kitleler eski geleneklere karşı, imtiyazlara ve eşitsizliklere karşı, proletarya diktatörlüğünü güçlendirmek ve burjuva haklarını kısıtlamak yolunda sürekli olarak seferber edilmekteydiler.

Sözlerime son vermeden önce, çok dikkatimi çeken iki şeyi anlatmak istiyorum. Birincisi, yaşlı bir işçi emekli olduğunda bir kenara atılmış olmuyor. Daima sosyalizmin kuruluşuna katılmaya devam ediyor: mahallesindeki toplum hizmetleriyle uğraşiyor, çocukların bakımını kendisine emanet ediyor, geçmişin hayatını ve mücadelelerini anlatarak onların siyasi eğitime katkıda bulunuyor. İkincisi de, bütün çocuklar neşe, sağlık ve hayat dolu, geleceklerine umutla bakıyorlar.

Çin emekçileri için hayat mutluluk dolu. Çalışmak bir sevinç kaynağı, çünkü efendi sensin. Siyasi eğitim, spor, müzik, gösteriler, hepsi var... Burada işsizlik diye bir şey yok. Pahalılık bilinmiyor. 25 yılda hiç fiyat artışı olmamış, hatta bir çoğu düşme göstermiş.

STALIN

Hal böyle iken Boran revizyonistleri, Türkiye'de emperyalizmin feodalizmi tasfiye ettiğini ileri sürüyorlar. Aslında bu emperyalistlerin savunduğu bir teoridir. Bütün emperyalistler, sömürdükleri ülkelere «uygarlık ve demokrasi» götürdüklerini, bu ülkeleri geri üretim tarzlarından kurtardıklarını ileri sürüyorlar. Boran revizyonistleri de, sonuç olarak emperyalizme bağımlılığın «ilerletici» olduğu tezini savunmaktadırlar. Dün bu tezler, ABD emperyalizmine karşı mücadelenin önüne barikatlar kuruyordu. Bu-

İşçimen Devrim Aşamasındayız

günse, sosyal emperyalizme karşı mücadeleyi bastırmaya çalışıyor. Çünkü Boran revizyonistleri, burjuva sınıf karakterleri dolayısıyla toplumsal gelişmenin motoru olarak daima emperyalizmi görüyorlar ve bütün umutlarını emperyalizme bağlıyorlar.

Bu gibilerin gerçek niteliğini, Lenin şu sözlerle ortaya koyuyordu:

«Öteden beri sömürge siyasetinin ilerici bir siyaset olduğunu, kapitalizmi yerleştirdiğini, dolayısıyla onu 'açgözlülük ve zalimlikle suçlamanın' anlamsız olduğunu, çünkü 'bu nitelikler olmaksızın' kapitalizmin 'ayağına köstek vurulacağını' söyleyenler revizyonistler olmuştur.» (79)

Ünlü dönek Kautski, Lenin'e karşı, emperyalizmin, sömürdüğü ülkelerde «ilerletici» rol oynadığını savunuyordu. Bu tezler, Kautski'yi en sonunda sosyal-emperyalist bir ideolog haline getirdi. Boran revizyonistlerinin de tezleri aynıdır. Onlar da bugün sosyal-emperyalizmin savunuculuğunu yapıyor ve «sosyalist devrim» paravanası arkasında sosyal-emperyalizmin sömürgesi olmayı savunuyorlar.

Boran revizyonistlerinin görüşleri, «oligarşi teorileri» kisvesi altında 12 Mart faşizmi konusundaki tahlillerde de ortaya çıktı. Bu görüş sahipleri, 12 Martın faşist iktidarını, eski toplum yapısını tasfiye eden sanayi burjuvazisinin iktidarı olarak değerlendirdiler. Emperyalizme ilerletici bir rol tanıyan tezler, bu sefer de emperyalizmin en sadık işbirlikçisi olan faşist cuntaların «anti-feodal» karakterde olduğunu savunmaktaydı. (80)

Oysa gerek cumhuriyet döneminin bütün iktidarı, gerekse 12 Mart iktidarı, yalnız burjuvazinin değil, aynı zamanda toprak ağalarının iktidarlardı. Toprak ağalarının, cumhuriyet iktidarı içindeki güçleri, cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar eksilmemiş, artmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki bazı anti-feodal reform ve tedbirler, yalnız üst yapı alanında kalmış, toprak ağalığı varlığını devam ettirmiştir. Bu sebeple ideolojik plandaki reformlar da etkin olamamıştır. CHP, DP, AP ve 12 Mart iktidarlari, bütün cumhuriyet tarihi boyunca, köylük alanlarda toprak ağalarına ve tefecilere dayanmıştır ve bugün de durum farklı değildir. Büyük burjuvazi, toprak ağaları ve tefecilerle ittifak etmeksizin geniş köylü yığınlarını hakimiyeti altında tutamaz. 12 Martın laik geçinen ve Atatürkçülüğü dilden düşürmeyen generalleri kimseyi yanıltmamalıdır. Bunlar, ağaların, şeyhlerin, tefecilerin müttefikidir. Dinini satmış ve paradan başka «Allah» tanımayan büyük patronlar, dinci ideolojilerin başlıca dayanağı olan toprak ağaları ile aynı saftadır. Faşizm, bu ittifakın zorba diktatörlüğüdür. Faşizmin köylük alanlardaki dayanağı, toprak ağaları, tefeciler, gerici ve yobaz takımıdır.

KURTULUŞ SAVAŞINDAN ÇIKAN DERS

Bugün Türkiye'nin önündeki mesele, orta çağ, feodalizmin bütün kalıntılarını toplumumuzun her alanından, söküp atmaktır. Feodal kalıntıları tasfiye etmeden sosyalizme geçmek gibi bir marifet bugüne kadar keşfedilmedi. Bundan sonra da keşfedilmesine imkan yoktur. Çünkü toplumların gelişmesi belli kanunları izler.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi, demokratik devrim görevini ortadan kaldırmıyor, tam tersine de-

mokratik devrim mücadelesini güçlendiriyor. Lenin, bu gerçeği Rusya için şöyle açıklıyordu:

«... endüstrideki nisbeten gelişmiş kapitalizm ile köylük bölgelerin müthiş geriliği arasındaki çelişme çok belirgin bir hal alır, ve nesnel sebeplerden dolayı, burjuva devrimini daha köklü olmaya, en hızlı toplumsal ilerleme için gerekli şartları yaratmaya zorlar.» (81)

Demokratik devrim, sadece feodal kalıntılar değil, emperyalizmi de hedef alıyor. Çünkü emperyalizm, feodal kalıntıların üzerine cila çekmekle beraber, onun varlığına dokunmuyor, tam tersine feodal kalıntıları koruyor ve geri toplum yapısını devam ettiriyor.

Kurtuluş Savaşına ve sultanlığın kalkmasına rağmen, feodal Osmanlı devleti bugün toplumumuzun bir çok alanında yaşamaktadır. Burjuvazi, Osmanlı devletini tasfiye edemedi, edemezdi de. Bunu başaracak olan proletarya önderliğindeki halktır. Kemalist devrimden çıkaracağımız ders budur. Büyük Ekim devriminden sonra açılan emperyalizm ve proletarya devrimi çağında, proletaryanın önderlik etmediği milli kurtuluş hareketleri kalıcı zaferler kazanamaz, halkı emperyalizmin ve toprak ağalığının sömürü ve baskısından kesin olarak kurtaramaz, milliyetler üzerindeki baskıları kaldıramaz. Kendi tarihimizden de çıkardığımız bu değerli ders, milli demokratik devrim mücadelesinde halkımıza ışık tutuyor. Türkiye halkı, milli demokratik devrimi proletarya önderliğinde başaracağı içindir ki, kesintisiz olarak sosyalizme geçecek ve sömürünün her çeşidine toplumumuzun her alanında son verecektir.

— SON —

DİP NOTLAR:

- (70) Stalin, Eserler, cilt: 5 (s. 299-300)
- (71) Stalin, Eserler, cilt: 9 (s. 222)
- (72) Bkz. III. Enternasyonalin 1923-1924 Raporunun Türkiye Bölümü, Aydınlık, sayı: 50, (s. 12)
- (73) TKP 1928 programı, madde 46.
- (74) «Fahri», Komünist Enternasyonal VI. Kongresindeki konuşma, Aydınlık, sayı: 48 (s. 11.)
- (75) Reşat Fuat Baraner, Anti-emperyalist ve Anti-feodal Mücadele Toplumumuzun Tüm Olarak Menfaatlerini Temsil Eder. Türk Solu, sayı: 15 (s. 4).
- (76) Lenin, Proletaryanın ve Köylülüğün Demokratik Devrimci Diktatörlüğü, Eserler, cilt: 8.
- (77) Lenin, Toprak Meseleleri, Sol yayınları (s. 34 ve 35.)

Devrimin aşamalarını birbirine karıştırmayalım

Şayet Sosyal Demokrasi acil hedef olarak kendisine sosyalist devrimi seçmeye çalışsaydı, o zaman gerçekten şerefine leke dörürdi. Sosyal Demokrasinin her zaman mücadele ettiği «Sosyalist Devrimci» lerimizin bulanık ve karanlık fikirleri işte tam bunlardır. Sosyal Demokrasinin gelecek Rus devriminin burjuva niteliği üzerinde her zaman ısrarla durması ve demokratik asgari programla sosyalist azami programın daima kesinlikle ayırdedilmesini istemesi bu yüzdendir. ... Cumhuriyetçi bir devrime katılmaktan kirleneceğinizden korkmayın.

Eserler (ingilizce), cilt 8 (s. 264)

Ancak hayalciler, iki farklı sosyal savaş arasında bir ayırım yapmamıza «hiç bir gerek olmadığı» sonucuna varabilirler.

Toprak Meseleleri (s. 35)

Ancak ekonomi politikten ve bütün dünyadaki devrimlerin tarihinden habersiz olanlar, bunların (demokrasi ve sosyalizmin) birbirinden tamamen ayrı ve farklı iki sosyal mücadele olduğunu görmeyebilirler. İkisinin «birden» olmasını isteyerek, bu iki mücadelenin farklılığına gözlerimizi kapamak, kafamızı deve kuşu gibi kuma gömmeye ve gerçeği tahlil etmeyi reddetmeye benzer.

Toprak Meseleleri, (s. 33)

Sosyalist devrimin amaçları ve şartları ile demokratik devrimin amaçları ve şartlarını birbirine karıştırmak saçmalaktır. İşçi ve Köylü İttifakı, (s. 17)

Marks'ın Kapital'inin III. cildi gibi ortodoks (katıksız) Marksist bir kitaba başvuracak olursanız, orada, corvée (an-garya) sisteminin küçük burjuva köylü tarımından geçmeksizin hiç bir yerde kapitalist tarıma dönüşmeyeceğini ve hiç bir yerde dönüşmediğini görürsünüz.

Toprak Meseleleri, (s. 34)

Lenin

- (78) Marks, Kapital, I. cildine yazdığı önsöz.
- (79) Lenin, Maksim Gorki'ye Mektup, Doğuda Ulusal Kurtuluş Savaşları, (s. 58)
- (80) Mesela Mahir Çayan'ın «Kesintisiz Devrim» adlı kitabının ikinci baskısını yayınlayanların notunda ve «ODTÜ-DER Kurulurken» adlı broşürün 7 ve 8. sayfalarındaki görüşler bu yöndedir.
- (81) Lenin, Toprak Meseleleri, Sol yayınları (s. 55)

Arnavutluk Emek Partisi Tarihi

BORA
yayınları

Genel Dağıtım : TUR-DA,
Saadet İş Hanı No : 405
Cagaşlı / İSTANBUL

İKİ SÜPER DEVLET ÇEKİN ELİNİZİ ANGOLA'DAN

Angola'daki 400 yıllık Portekiz sömürgeci hakimiyeti, 11 Kasım'da son buldu. Daha önce üç kurtuluş örgütü (MPLA, FNLA ve UNITA) ile Portekiz yetkilileri arasında imzalanmış olan Alvor Anlaşması uyarınca, Portekiz hükümeti Angola'nın bağımsızlığını tanıdı. Ne var ki Angola halkı, bu büyük zaferini birlik içinde kutlayamadı. Luanda ve Lobito şehirlerini elinde tutan MPLA örgütü Angola'nın tek temsilcisinin kendisi olduğunu iddia ederek «Angola Halk Cumhuriyeti»ni kurduğunu ilan ederken, FNLA ve UNITA örgütleri de kendi hakim oldukları bölgelerde bir «Angola Demokratik Halk Cumhuriyeti» kurduklarını açıkladılar. İki taraf arasında devam eden iç savaş, yalnız Angola'nın değil, bütün Afrika ülke ve halklarının birbirine düşürülmesi tehlikesini yaratıyor. Bu durum, eski sömürgecilerin yerini alarak kendilerine Afrika'da nüfuz alanları sağlamak isteyen iki süper devletin ve özellikle Sovyet sosyal-emperyalistlerinin uzun zamandan beri yürüttükleri müdahale ve yıkıcı faaliyetlerin bir sonucudur. İki süper devletin doymak bilmez hırsı, binlerce Afrikalı yurtseverin birbirlerini öldürmelerinin arındaki temel nedenidir.

SOVYET SOSYAL-EMPERYALİSTLERİNİN CANİYANE FAALİYETLERİ

Angola, Afrika'nın kalbindeki coğrafi yeri açısından taşıdığı büyük stratejik önemin yanı sıra, altın, elmas, uranyum, manganez, fosfat ve petrol yatakları gibi büyük yeraltı zenginliklerine sahiptir. Özellikle Kabinda bölgesindeki petrol yatakları, «Afrika'nın Kuveyti» diye anılmaktadır. Bu nedenle iki süper devlet, bağımsızlık yolunda ilerleyen Angola'ya yeni-sömürgeci hakimiyetleri altına alabilmek için uzun zamandan beri çaba sarfetmektedirler. İki süper devletin tezgahladığı tertipler, Angola halkını bölmek noktasında yoğunlaşmıştır.

Özellikle bugün vükselen bir emperyalizm olan ve yeniden paylaşım talebinde bulunan Sovyetler Birliği, Portekiz'deki faşist Kaytano rejiminin yıkılmasından bu yana, gerek Portekiz'de ve gerekse Portekiz'in Afrika'daki eski sömürgelerinde büyük bir taarruza girişmiştir. Portekiz sömürgecilerine karşı silahlı mücadele döneminde Angola halkına yardım etmeyen sosyal-emperyalistler, ansızın MPLA'yı «ilerici», FNLA ve UNITA'yı ise «gerici» ilan etmişler ve bir iç savaş çıkartıp MPLA aracılığıyla Angola'ya yerleşebilmek için ellerinden geleni yapmaya koyulmuşlardır. Brejnev takipçilerinin «ilericilik» ölçüsü, bildiği gibi, «dünya sosyalist sistemi» dedikleri sosyal-emperyalizmle ilişkilerin «yakınlık» derecesidir.

Sovyet sosyal-emperyalistleri, MPLA, FNLA ve UNITA arasında varılmış olan anlaşmaları sabote etmişler, MPLA'ya muazzam miktarlarda silah yollayarak Alvor Anlaşmasını da açıkça çiğnemişler, Angola'ya müdahalelerini Sovyet savaş gemilerinin FNLA ve UNITA birliklerine ateş aç-

Angola'da bugün sadece haritada işaretlenmiş bulunan bölgeyi denetimli altında bulunduran MPLA, Sovyet sosyal-emperyalistlerinden aldığı destekle kendini bütün Angola'nın hakimi ilan etmiştir.

masına kadar vardırmışlardır. Portekiz'de Kunhal taraftarı Vasko Gonçalves yönetiminde kurulan Sovyet taraftarı 4. ve 5. hükümetler, sosyal-emperyalistlerin Angola'daki bütün bu müdahale çabalarına yordakçılık etmişler, hattâ iç savaştan yararlanarak Alvor Anlaşmasını iptal etmeye dahi kalkışmışlardır. (Ne var ki Gonçalves'in düşürülmesinden sonra kurulan ve Brejnev takipçilerinin «gerici» diye damgaladıkları Antunes gu-

rubuna dayalı Azevedo hükümeti, Alvor Anlaşmasını uygulayıp Angola'ya bağımsızlık tanımada kararlı davranmıştır!)

Moskova'daki yeni çarlar, bütün bunların yanı sıra FNLA ve UNITA örgütlerine karşı uluslararası alanda da büyük bir kampanya başlatmışlar; Angola halkını bölme emellerinin karşısına dikilen bütün ülkeleri ise «gericilik» ve «emperyalizm hizmet»le suçlamışlar, böylece kendi suçlarını örtbas ederek bazı üçüncü dünya ülkelerini boy hedefi haline getirmeye kalkışmışlardır. Yeni çarlar en büyük iftira kampanyalarını Çin Halk Cumhuriyeti'ne yöneltmişler, Çin'i FNLA ve UNITA'ya silah yollamakla suçlamışlardır. Oysa Çin Halk Cumhuriyeti'nin defalarca açıkladığı ve bütün dünyanın bildiği gibi, Portekiz sömürgecilerine karşı mücadele döneminde her üç Angola kurtuluş örgütüne ayırım yapmaksızın yardım eden Çin, Alvor Anlaşması imzalanır imzalanmaz, yani Portekiz sömürgecilerine karşı savaşın sona ermesiyle birlikte, hepsine birden silah yardımını kesmiştir.

Sovyetler Birliği'nin Çin'e karşı yürüttüğü iftira kampanyasının amacı, kendisinin Alvor Anlaşmasından bu yana Angola'ya her hafta iki gemi dolusu silah sokmuş olduğunu örtbas etmektir. Bir İngiliz gazetesinin muhabiri, gezdiği bir FNLA üssünde gördüğü ele geçirilmiş MPLA silahla-

rını şöyle anlatıyor: «Aynı üste, ele geçirilmiş Sovyet yapısı roketler ve üç zırhlı araç da bulunuyordu. Geçen hafta içinde ülkeye şokulmaya çalışılan Sovyet yapısı haberleşme araçları da, Luanda limanı yakınlarında ele geçirilmiş ve bu üsse getirilmiş.» («Ayrıntılı Haber», 11 Kasım 1975) Sovyetler Birliği'nin yürüttüğü bu müdahaleci faaliyetler, 6 ayda 20 000 Angolanın ölümüne yol açan iç savaş faciasının esas hedenidir.

Gene bu faaliyetler, Amerikan emperyalizminin de Angola'ya müdahalesini yoğunlaştırmasına imkan sağlamıştır. Aslında bütün Afrika ülke ve halklarından son derece tecrit edilmiş durumda bulunan Amerikan emperyalistleri, Sovyet müdahalesinin yarattığı bölünmelerden yararlanarak diğer örgütlere sızabilme çabalarını yoğunlaştırmışlardır ve halen Kabinda bölgesindeki petrol işletmeleri ile diğer imtiyazlarını koruyabilmek için onlar da FNLA aracılığıyla Angola'ya büyük miktarda silah sokmaya başlamış bulunduklarıdır.

Bu olayın bütün ezilen ülkeler ve halklar için taşıdığı büyük ders son derece açıktır: Milli bağımsızlığı koruma ve geliştirmenin temel şartı, her iki süper devlete karşı kararlı bir mücadele vermektir. İki süper devletten birine sırt dayayan veya ona müdahale imkanı veren her tutum, diğerinin de derhal o bölgeye el atmasına yol açmakta ve onun müdahalesi için elverişli koşulları oluşturmaktadır. Angola'nın bugün yaşamakta olduğu acı tecrübeler, iki süper devlet arasındaki rekabetin bir üçüncü dünya ülkesine sıçramasına imkan vermenin doğurduğu kötü sonuçlardır.

AFRİKA VE DÜNYA HALKLARININ BÜYÜYEN TEPKİSİ

Ne var ki iki süper devletin Angola'nın içişlerine müdahaleleri ve bütün Afrika ülkelerini bölmeye kalkışmaları, her geçen gün büyüyen bir tepki doğurmuştur. Özellikle Sovyet sosyal-emperyalistleri, tıpkı Portekiz'de Kunhal revizyonistleri aracılığıyla yaptıkları gibi Angola konusunda da son derece saldırgan bir tavır almışlar, bir köprü başı elde edebilmek için Afrika Birliği Örgütünü ve birçok Afrika ülkesini de tamamen karşılarına almak pahasına habire ilerlemeye kalkışmışlardır. Bu tutum, Sovyetler Birliği'nin hızla tecrit, olmasına yol açmaktadır.

22 Eylül-9 Ekim tarihleri arasında yapılan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantılarında, birçok ülkenin temsilcileri, Angola'da büyük devletlerin müdahalesinin doğurduğu durumdan duydukları kaygıyı dile getirmişlerdir.

Başından beri her üç kurtuluş örgütünü de tanıyan ve birleşmeleri için çaba gösteren Afrika Birliği Örgütü, olaylar geliştikçe Sovyet sosyal-emperyalizminin müdahalesine karşı daha açık tepkiler göstermiştir. Moskova'daki yeni çarlar, üç örgüt arasında anlaşmaya varılması ve iç savaşın durdurulması için gayret gösteren A.B.Ö.'ye son derece küstahça

Sosyal-emperyalistlerin Zaire'ye saldırısı ve Zaire'nin cevabı

Fransa Marksist-Leninistlerinin günlük gazetesi Hümanite Ruj'un (Kızıl İnsanlık) 1 Kasım 1975 tarihli sayısından kısaltılarak dilimize çevrilmiştir.

Afrika ülkeleri ve halklarını bölerek kendi yeni-sömürgeci sızmasını kolaylaştırmak peşinde koşan Rus süper devleti, Zaire'ye karşı şiddetli bir hücumu geçmiştir. Moskova emperyalistlerinin gazetesi «Pravda», bu ülkeyi Angola Milli Kurtuluş Cephesini (FNLA) desteklemekle suçlamaktadır...

Angola'ya komşu olan Zaire yöneticilerinin bu tertiplerini teşhir etmesinden öfkeye kapılan Brejnev ve hempaları, Zaire'ye bir tehdit notası yollamışlardır. Angola'daki tertiplerinin karşılaştığı engelleri altetmek için Rus emperyalistlerinin «propaganda şubesi» nin başvurduğu büyük «keşif», Angola'daki üç kurtuluş örgütünden ikisinin eylemlerini, Zaire ve Güney Afrika tarafından girişilmiş bir istila gibi göstermek olmuştur. Bu yığın, bugün Moskova'nın bütün papağanları tarafından tekrarlanmaktadır. Örneğin revizyonist Fransız «Komünist» Partisi milletvekili Ballanger, 30 Ekim'de Paris'te şöyle demiştir: «Fransa, Zaire ve Güney Afrika aracılığıyla MPLA'ya yöneltilen saldırganlığa katılmaktadır.»

Ama Zaire, bu duruma boyun eğmeye hiç de niyetli değildir. SSCB'nin yolladığı notayı ele alan Zaire resmi basın ajansı, bunun keyfi ve ağır bir provokasyon teşkil ettiğini bildirmiş ve şunları eklemiştir: SSCB ve Brejnev, «kıtamızdaki kamplarını Zaire'yi de katarak genişletmek istiyorlar... Ama Zaire'nin sınırsız kapalı kapısı karşılaşıyorlar.» «Onlar, bu noktadan bir adım daha atarak, Afrika'ya, özellikle merkezi Afrika'ya yerleşme çabalarında Angola'yı bir köprü başı gibi kullanmaya kalkıştılar.» «Ama şimdi Angola'da, çarpışmaların gelişmesi içinde, ellerinden kaçmaktadır.»

«Sovyet canavarı aniden maskesini düşürmüş ve bütün uluslararası davranış ilkeelerini ayaklar altına alarak pencelerini Zaire'ye geçirmeye kalkışmıştır.» «Ama Zaire, 1968 Prag'ının derslerini unutmamış değildir ve Sovyet emperyalizmine geçit vermeyecektir.»

bir nota yollayarak, MPLA'nın tek taraflı bağımsızlık ilan etmesini destekleyeceklerini bildirmişler ve A.B.Ö.'yü tehdit etmişlerdir. Bunun üzerine Kınşasa'da bir açıklama yapan Zaire Cumhurbaşkanı Mobutu Sese Seko, Sovyetlerin bu notasının «Afrika'ya indirilmiş bir şamar» olduğunu, Sovyetlerin «MPLA'yı paravana olarak kullanarak Angola'yı ele geçirmek istediklerini» bildirmiş ve şöyle demiştir: «SSCB daha önce hürriyet savışçılarını tek bir tüfek, tek bir mermin vermemiştir ve bunun tek sebebi, o sırada savaşın beyazlara karşı olmasıydı.» Mobutu, bütün barışsever ve hürriyetsever ülkeleri, «bu tür ırkçılığı» mahkum etmeye çağırıştır. Öte yandan A.B.Ö. toplantısına katılmak üzere Uganda'ya gitmekte olan Zaire Dışişleri Bakanı, ülkesinin hem Sovyet sosyal-emperyalizmine, hem de Amerikan emperyalizmine karşı olduğunu açıklamıştır.

Somali Yüksek Devrim Konseyi Başkanı Muhammed Siad Barre, Mogadishu'da yapılan bir mitingde, Angola halkının sorunlarını kendisinin çözmesi gerektiğini belirtmiş ve şöyle demiştir: «Bizim sloganımız, ÇEKİN ELİNİZİ ANGOLA'DAN olmalıdır.» Siad Barre, bağımsız Afrika'yı da bu konuda kesin tavır almaya ve hiç bir şeyin Angola'nın bağımsızlığını zedelemesine izin vermemeye çağırıştır. Angola'daki Sovyet müdahalesine daha ilk başından beri karşı çıkmış olan Kenya, Zaire ve Zambiya gibi ülkelerin safları, gitgide genişlemektedir.

Portekiz Devlet Başkanı Kosta Gomez'in Yugoslavya'ya yaptığı ziyaret sırasında, taraflar Angola'daki durumdan duydukları kaygıyı dile getirmişler ve dışardan yapılan müdahalenin yol açtığı tehlikeler üzerinde durmuşlardır.

Nihayet Uganda Cumhurbaşkanı ve Afrika Birliği Örgütü'nün bu dönemdeki başkanı İdi Amin, Sovyetler Birliği'ni Angola'nın işçilerine müdahale etmekle suçlamış ve Brejnev'e, bu müdahale sona ermediği takdirde Uganda'nın Sovyetlerle olan ilişkilerini 48 saat içinde keseceğini bildirmiştir. İdi Amin, Uganda'daki Sovyet elçisi Zakharov'un, Sovyetlerin Uganda'ya sattığı silahları söz konusu ederek kendisine MPLA'yı tanıması ve ona yardım etmesi için baskı yaptığını açıklamış, Sovyet elçisine cevap olarak «ben uşak değilim ve hiç bir yabancı devletin buyruğunu kabul etmem» dediğini bildirmiştir. İdi Amin'in bu açıklaması üzerine maskesi düşen sosyal-emperyalistler, Uganda üzerindeki baskılarını açıktan açığa yoğunlaştırmaya girişmişlerdir.

Dünyanın her köşesinde hegemonya peşinde koşan iki süper devlet, dünya halklarının gitgide artan mukavemetiyle karşılaşmaktadırlar. Özellikle Sovyet sosyal-emperyalistleri, «sosyalizm», «ilericilik» ve «doğal müttefiklik» yaftalarıyla insanları aldatmakta büyük güçlük çekiyorlar. Başkalarına sömürü, baskı, müdahale ve tahakküm uygulamaya kalkınlar, ülkelerin bağımsızlık, milletlerin kurtuluş, halkların devrim talebinin meydana getirdiği karşı durulmaz tarihi akım önünde yenilgiye mahkumdurlar. Angola halkı da iki süper devletin müdahalesi sonucu yaşamakta olduğu bu zor günlerden mutlaka gerekli dersi çıkaracak ve milli bağımsızlık yolunda saflarını tekrar birleştirecektir.

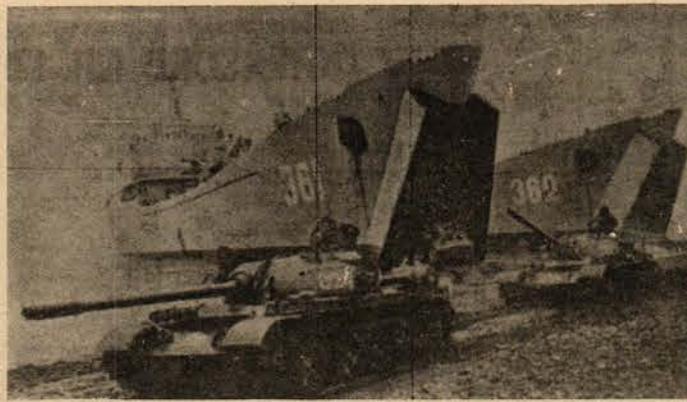
İki süper devlet, çekin elinizi Angola'dan!

Yaşasın Angola halkının ve Afrika'nın iki süper devlete karşı birliği!

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu siyonizmi ırkçılıkla bir tutan karar tasarısını kabul etti

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Siyonizmi ırkçılıkla bir tutan bir karar tasarısını kabul etmiştir. İsrail devletinin resmi ideolojisi olan Siyonizmin (Yahudilerin diğer insanlardan üstün olduğu ve Filistin diyarının Allah tarafından onlara verilmiş olduğu safatasının) ırkçılıkla aynı şey olduğuna karar verilmesi, Amerikan emperyalistlerinin ve İsrail saldırganlarının Orta Doğu'daki hegemonyacı ve istilacı siyasetlerine ağır bir darbe indirmiş, büyük emperyalist devletlerin Orta Doğu'ya müdahalesi ve Filistin halkının zorla yurdundan sürülmesi sayesinde kurulan İsrail'in varlığının gayri meşruluğunu bir kere daha gözler önüne sermiştir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, daha önce de Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Orta Doğu ile ilgili bütün önemli görüşmelerde temsil edilmesini ve Filistin halkının gaspedilen milli hakları konusunda araştırma yapmak üzere bir komite kurulmasını kabul etmişti. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Filistin halkının temsilcisi olarak tanınması ve Filistin halkının haklarının iadesinin Orta Doğu meselesinin temel bir unsuru olarak kabul edilmesi demek olan bu kararlar, Amerikan emperyalizminin ve İsrail saldırganlarının içine düştüğü büyük yalnızlığı göstermektedir. Bilindiği gibi ABD, İsrail her üç karar tasarısına da karşı çıkmışlar, F.K.Ö.'nün bir «tedhiş örgütü» olduğunu iddia etmişlerdi. Ama ne bu iddialar, ne de Amerikan emperyalistlerinin karar lehinde oy kullanan ülkelere «yardımı keseceğine dair savurduğu tehditler, sonucu değiştirememiştir. Haksız bir dava her yönden çökerken haklı bir dava en geniş desteği bulmakta, üçüncü dünya ülkeleri Birleşmiş Milletleri süper devletlere zindan etmektedirler. Türkiye, her üç karar tasarısının da lehinde oy kullanmış, böylece ABD

ve İsrail'e karşı tavır almıştır. Bu olumlu bir gelişmedir. Türkiye'nin bu tutumu, bütün üçüncü dünya ülkelerinin bağımsızlık isteğinin gelişmekte olduğunu göstermektedir. Günümüzde gerici ve faşist iktidarlar dahi emperyalistlere baş kaldırmakta, süper devletlerin dilediklerini herkese kabul ettirdikleri günler geride kalmaktadır. Öte yandan, Türkiye'nin gerek Arap ve Filistin halklarına, gerekse diğer üçüncü dünya ülkelere karşı tutumuyla bağdaşmayan birçok olumsuz ve geriçi yön mevcuttur. Türkiye, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kullandığı olumlu oylarla tutarlı biçimde davranmak istiyorsa, Filistin Kurtuluş Örgütü'nü Filistin halkının meşru temsilcisi olarak tanımalı, F.K.Ö.'nün Türkiye'de büro açmasına izin vermeli, İsrail ile ilişkilerini kesmeli, Enerji Ajansından çıkmalı ve Petrol İhraç Eden Ülkeler Teşkilatının mücadelesini desteklemeli, Kıbrıs'taki askerlerini geri çekerek Kıbrıs'ın kendi kaderini tayin hakkına saygı göstermeli ve Yunanistan'la dostluğunu koruyup geliştirmelidir. Bütün Orta Doğu ülke ve halklarının ortak menfaati, iki süper devletin Doğu Akdeniz'de kargaşalık çıkartmalarına, bulanık suda balık avlayarak bölge halklarını birbirlerine düşürmelerine izin verilmemesinde yatmaktadır. Orta Doğu meselesinin temeli de iki süper devletin hegemonya mücadelesi ve Arap halklarının silahlı mücadele yoluyla İsrail devletini yıkmalarının süper devletler tarafından çeşitli tertiplerle engellenmesidir. Orta Doğu ülkelerinin iki süper devlete karşı birlik yönünde taktınacakları her olumlu tutum, emperyalizmin bu bölgedeki hakimiyetini zayıflatarak halkların devrim davasının da gelişmesi için daha elverişli şartları yaratacaktır.

Sovyetlerin Norveç ve İsveç'i istila planlarının provası olarak yapılan manevralarda çekilen bu resim, T-55 tanklarının, BTR-60 PB zırhlı arabalarının ve deniz piyadelerinin, «Timsah» sınıfı çıkartma gemilerinden karaya çıkışını gösteriyor.

SOVYET SOSYAL-EMPERYALİZMİNİN DIŞ BORÇLARI HABİRE ARTIYOR

Sovyet sosyal-emperyalistlerinin Batılı ülkelere ve özellikle ABD emperyalistlerine gitgide daha fazla borçlanmaları, Moskova'daki yeni Çarların yönetimindeki Sovyetler Birliğinin tekelci kapitalist bir ülke olduğunun en açık göstergelerindendir. Sovyetler Birliği şimdiye kadar yalnız ABD'den 4 milyar dolardan fazla borç almıştır. A.P. (Associated Press) ajansının Sovyet dergisi Novaya Vremya'yı kaynak göstererek bildirdiğine göre, son zamanlarda Sovyetler Birliği Fransa'dan 3.2 milyar dolar, İngiltere'den 1.8 mil-

yar dolar, İtalya'dan 1.8 milyar dolar, Japonya'dan 1.5 milyar dolar ve Kanada'dan da yarım milyar dolar borç almıştır. Sovyet dış borçları bu gelişmelerle 16 milyar doların üstüne çıkmıştır. Bütün bunların sebebi, bir avuç büyük bürokratin kâr hırsı tarafından yönetilen kapitalist Sovyet ekonomisinde plan hedeflerine ulaşamaması şeklinde başgösteren üretim bunalımları, savaş hazırlığı ve silahlanma yarışı sonucu ekonominin askerileştirilmesi ve birikim fonları sıkıntısının başgöstermesidir.

ÜLKELER BAĞIMSIZLIK İSTİYOR

● Pakistan Başbakanı Zülfikar Ali Buto'nun 20-25 Ekim tarihleri arasında Romanya'ya yaptığı dostluk ziyareti sırasında yayınlanan ortak bildiri, insanlığın önünde duran önemli sorunların çeşitli ülkelerin halkları yararına görüşülme ve çözümlenmesine, orta ve küçük ülkelerle gelişen ülkelerin yeterince katılmasının sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Her iki taraf, yeni bir uluslararası iktisadi düzenin kurulması yolunda çaba göstermeye kararlı olduklarını açıklamışlar; baskı, tehdit, tahakküm ve içişlerine müdahale gibi tutumlara bir son verilmesi gerektiğini ilan etmişlerdir.

● Gabon Başbakanı Bernard Bongo'nun 20-26 Ekim tarihleri arasında İran'a yaptığı ziyaret sonunda kabul edilen ortak bildiride şöyle denmektedir: «Basra körfezinin güvenliği, herhangi bir yabancı müdahale olmaksızın, tarafsız devletlerce sağlanmalıdır. Hint Okyanusu bölgesi süper devletlerin rekabetinden kurtarılmalı ve bölgede barış ve güvenlik sağlanmalıdır.»

● Nepal'de yayınlanan Nalya Samay gazetesinin bir başyazısında, Nepal'in, Sovyetlerin önerdiği «Asya Kollektif Güvenlik Sistemi» ni iyi karşılamadığı ve desteklemeyeceği belirtilmektedir. Başyazıda Nepal'in bloksuzluk siyaseti izlediği anlatılmakta, sözümona bir «güvenlik sistemi» adına komşularını rahatsız edebilecek ve bloksuzluk siyasetini baltalayacak hiç bir şey yapmayacağı söylenmektedir.

● Irak Sanayi ve Madencilik Bakanı, dünyada amansız sömürü ve «varlıklar» ile «varlıksızlar» arasındaki eşitsizlik devam ettiği sürece istikrar olamayacağını söylemiştir. Bakan açıklamasında, Irak'ın eşitlik, adalet ve karışıklık yarar ilkelerine dayalı yeni bir iktisadi düzenden yana olduğunu belirtmiştir.

● Son günlerde Yugoslavya'da, ülkenin yabancı saldırganlara karşı direnme gücünü arttırmak amacıyla bir dizi askeri manevra yapılmıştır. Borba gazetesinde bu konuda yapılan röportajda, ülkenin çeşitli yerlerinde savaşa karşı hazırlık yapıldığı, bu hazırlıkların amacının her bölgedeki halkın kendi bölgesini savunmasını sağlamak olduğu anlatılmaktadır. Bilindiği gibi Sovyet sosyal-emperyalistleri, son zamanlarda Yugoslavya üzerindeki baskılarını yoğunlaştırmakta, Güney Avrupa'daki hegemonya emellerinin bir parçası olarak Yugoslavya üzerinden Adriyatik denizine çıkmanın yollarını araştırmaktadırlar. Ekim sonu ve Kasım ayı başlarında Yugoslavya'da Sovyet işbirlikçisi bir, gizli örgüt ortaya çıkarılmış, 35 sosyal-emperyalist ajanı tutuklanmıştır. Cumhurbaşkanı Tito, 24 Ekim'de yaptığı bir konuşmada, «Yugoslavya bazı kimselerin gözüne batan bir dikedir» demiş ve ülkesinin bloksuzluk siyasetinde sebat edeceğini bildirmiştir.

OKULLARDA FAŞİST SALDIRILAR

Bu haftada Türkiye'nin çeşitli yerlerindeki okullarda faşist komandolar saldırılar tertiplemişler ve bir çok öğrenci yaralanmıştır.

MALATYA'DA:

Malatya'da üç okulda faşistler öğrencilere saldırmışlar ve yirmi kişi yaralanmıştır.

Akçadağ Öğretmen Okulunda da 10 kadar faşist ve okul müdürü, öğrencilere ve ileriçi, yurtsever öğretmenlere baskı yapmakta, öğrencilerin demokratik haklarını bir süredir gaspetmektedir. İdarenin bu tutumunu protesto etmek için öğrenciler 8 Kasım günü derslere girmeyerek boykota başlamışlardır. Faşist baskılara karşı mücadele eden öğrencilerin direnişe geçmeleri için okul dışından gelen komandolar sopalarla öğrencilere saldırmışlar ve okulun camılarını kırarak çeşitli yerleri tahrip etmişlerdir. Eli sopalı komandolar okulda kalan 300 yatılı öğrenciyi yurda sokmamışlar ve bu öğrenciler geceyi istasyonda geçirmek zorunda kalmışlardır.

Mustafa Kemal Eğitim Enstitüsünde ise, öğle paydosu için dışarı çıkan öğrenciler, 60 kadar komandonun taşı sopalı saldırısına uğramışlardır. Öğrencilerden 7'si yaralanarak hastaneye kaldırılmışlardır.

Diğer taraftan silahlı bir gurup faşist ise, Atatürk Lisesine saldırmışlar ve 15 öğrenciyi yaralamışlardır.

Olaylarla ilgili olarak 15 kişi gözaltına alınmıştır.

EDİRNE'DE:

Edirne Erkek Öğretmen okulunda öğrenci temsilciliği yapılmış ve devrimci öğrenciler seçimi büyük farkla kazanmışlardır. Ancak faşistler sonucu kabul etmemişler ve öğrencilere taş ve sopalarla saldırmışlardır. Bu arada okula polis gelmiş, devrimci öğrencileri okuldan uzaklaştırmıştır. Öğrencilere saldıran faşistler ise okulun içinde kalmışlardır. Faşistler yanlarındaki taş, sopa ve silahlarla okul binası içinde üşlenmişlerdir. Dışarı çıkarılan öğrenciler bu durumda can güvenliklerinin kalmadığını söylemişler ve can güvenlikleri sağlanıp faşistler okuldan çıkarılıncaya kadar okula dönmeyip, dersleri boykot edeceklerini bildirmişlerdir.

ANKARA'DA:

Ankara İlköğretmen Okulunda da 8 Kasım günü faşistler okula silahlı bir baskın düzenlemişler, öğrenciler faşistlerin saldırısına karşı koymuşlardır. Bunun üzerine faşistler oraya buraya silah sıkarak kaçmışlardır.

ŞİŞLİ SİYASAL BİLİMLER YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİ DEVRİMCİLERİ VE YURTSEVERLERİ MÜCADELEYE ÇAĞIRIYOR

Her geçen gün faşist komandoların okullara, öğrencilere saldırıları artmakta ve birçok öğrenci yaralanmaktadır. Polis faşist saldırganları değil, devrimci öğrencileri gözaltına almakta ve tutuklamaktadır. Lise ve üniversite gençliği faşist saldırganlara karşı mücadele ederken, revizyonistler öğrencilerin mücadelelerine son vermemelerini ve okullarını faşistlere terketmelerini istemektedirler. Sözümona «Provokasyonlara gelinmemesi» için çağrılarda bulunmakta ve okulların kapatılmasını, faşist saldırganlara karşı konulmamasını istemektedirler. Ama öğrenci gençliğin faşizme karşı mücadelesi yükselirken, revizyonistlerin de yüzü açığa çıkmakta ve anti-revizyonist mücadele de güçlenmektedir. Gençliğin mücadelesi faşist saldırıları ve revizyonistlerin engellemelerini altedecektir.

İstanbul'daki Şişli Siyasal Bilimler Yüksek Okulu öğrencileri dergimize yolladıkları mektupta öğrenci gençliği aktif mücadeleye çağırıyorlar ve şöyle diyorlar:

«Üniversite gençliği korkunç bir saldırıyla karşı karşıyadır. Ondokuz, yirmi yaşlarındaki gençleri tabanca namlularına karşı yalnız bırakmaların, sonra «Aman tahriklere kapılmasınlar» diye öğütler vermeye ne hakları olacaktır?

«Bol bol edebiyatı yapılan «Faşizmle mücadele» yalnızca gazetelere demeçler verip, bildiriler yayınlamak mıdır?

«Devrimci gençliği bir provakatörler sürüsü olarak görüp de halk yığınlarından tecrit etmeye çalışanlara sesleniyoruz:

«Bizler okulları komando

ve polislerin işgali altında bulunan S.B.Y.O. öğrencileri olarak: Faşizme karşı varabildiğimiz en doğru çizgide, sonuna kadar mücadele edeceğiz. Bütün devrimci, ilerici, ve yurtseverleri birleşmeye ve mücadeleye çağırıyoruz.»

ODTÜ ÖĞRENCİLERİNİN 6 AYDIR BAŞARIYLA SÜRDÜRDÜKLERİ BOYKOT SONA ERDİ

ODTÜ öğrencilerinin 15 Mayıs'ta başlattıkları boykot 6 ay başarıyla yürüdü. Boykot, jandarma baskısına son verilmesi, dönemin uzatılması ve disiplin cezalarının siyasi baskı aracı haline gelmemesi talepleriyle başlamıştı. Rektörlüğün, sıkıyönetimin ve MC'nin bütün baskılarına rağmen mücadele kararlılıkla sürdürüldü. Sınavlara girme oranı %5'i geçmedi.

Eylül başında ODTÜ-DER kayıtları yaptırmama kampanyasını başlattı. 1974-1975 ilkbahar dönemi tamamlanmadan yeni bir döneme kayıt yapılamazdı. Ayrıca, yeni bir döneme kayıt yaptırmak de-

mek, sınavları boykot ettikleri için not ortalamaları düşen 1500 öğrencinin okuldan atılmasını, binlerce öğrencinin sınıfta kalmasını kabul etmek demek olacaktı. ODTÜ'deki boykot revizyonist 'Kitle' dergisinin yazdığı gibi «goşist sapma» ya da «ahmakça bir eylem» değil, geniş kitlelere dayanan ve onları kucaklayan bir direnişti. «Kayıtlara hayır» kampanyası hem rektörlüğü, hem de revizyonistleri telaşa düşürdü. TİP revizyonistleri bu kampanyaya şiddetle karşı çıktılar ve baltalamak için ellerinden geleni yaptılar. Bunun için de kitle içinde karamsarlığı ve teslimiyetçiliği körüklediler. CHP'liler de faşistlerle ve revizyonistlerle uzlaşarak kayıt yaptırılmasını savundular. Rektörlük ise üst-üste iki bildiri yayınladı. Birincisinde 1500 kişinin atılmayacağını, kimsenin sınıfta kalmayacağını açıkladı. İkinci bildiride ise 1975 - 1976 ders yılından önce 1974 - 1975 ders yılı ilkbahar döneminin tekrarı ve tamamlanması olan bir «ek dönem» konacağını bildirdi. Kayıtlar başladığında kimse kayıt yaptırmadı ve

her gün bölümlerde toplantılar, genel forumlar düzenlendi. Bu kararlılık karşısında rektörlük öğrenci temsilcileri seçilmesini ve öğrencilerin yönetime katılmasını da kabul etmek zorunda kaldı. Bunun üzerine öğrenciler kayıtları yaptırmama ve derslere girme kararı aldılar. Bu kararın alındığı forumda rektörlüğe, jandarma baskısına son verilmesi için ayın 10'una kadar süre verildi ve ODTÜ-DER'in ODTÜ öğrencilerinin temsilcisi olduğu kabul edildi. Öğrenciler mücadeleye devam etme kararıyla, «Süngüsüz eğitim», «Bağımsız Türkiye», «Demokratik üniversite» diye bağrarak dağıldılar.

ODTÜ mücadelesi, en geniş kitleye dayandığı ve kararlı bir şekilde yürütüldüğü için faşizme ve revizyonizme darbeler indirerek ilerledi ve bütün üniversitelere ve halkımıza örnek oldu.

LİSE HALİNE GETİRİLEN ÖĞRETMEN OKULU ÖĞRENCİLERİ'NİN ÖĞRETMEN OLMA HAKLARI GERİ VERİLMELİ, ÜZERLERİNDEKİ FAŞİST BASKILAR SON BULMALIDIR

Bir süre önce MC hükümeti bazı Öğretmen okullarının öğrencilerinin öğretmen olma haklarını kaldırmış ve bu öğretmen okullarını lise haline getirmiştir. Öğretmen okullarındaki bir çok ilerici ve yurtsever öğretmen kıyıma uğramış, yerlerinden sürülmüşlerdir. Öğrenciler üzerindeki faşist baskılar artırılmış, okulların başına MC yanlısı faşist öğretmenler getirilmişlerdir.

Öğretmen lisesi öğrencileri mezun olduktan sonra öğretmen sayılmamakta, Eğitim Enstitülerine ise ancak imtihanla alınmaktadırlar. Bütün bu faşist tedbirler öğrencilerin haklı protestolarıyla karşılaşmış ve Türkiye'nin bir çok yerinde öğretmen lisesi öğrencileri haklarını alınca ya kadar, süresiz boykotlara başlamışlardır. Öğretmen lisesi öğrencilerinin haklı mücadeleleri polisin ve jandarmasının baskısıyla karşılaşmakta, faşist komandolar sürekli olarak öğrencilere saldırmaktadırlar.

İSPARTA GÖNEN ÖĞRETMEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİ SESLENİYOR

25 ekim günü Isparta Gönem Öğretmen Lisesi öğrencileri, Öğretmen Liselerinin tekrar Öğr. Okullarına dönüştürülmeleri, okulda hüküm süren keyfi uygulamaların kaldırılmaları, ve faşist baskılara son verilmesi için yürüdüler.

«Gönem Öğr. Lisesi öğrencileri olarak şu taleplerimizin gerçekleşmesi için yürüdük:

1 - 9. Eğitim şurasıyla liseye çevrilen Öğr. okullarının tekrar öğretmen okulu olarak açılmaları.

DARÜŞŞAFKA LİSESİ ÖĞRENCİLERİYLE YAPILAN RÖPORTAJ

Halkın Sesi Darüşşafaka Lisesi öğrencileriyle görüştü. Öğrenciler okuldaki faşist baskıları ve direnişlerinin sebeplerini anlattılar. Aşağıda Darüşşafaka Lisesi öğrencilerinin dergimize yaptıkları açıklamalarını aynen yayınlıyoruz.

«19 Mayıs bayramında Kabataş Lisesi'nin Beden Eğitimi öğretmeni Darüşşafaka Lisesi öğrencilerine küfredti. Arkadaşlarımız da buna cevap verdiler... Bunun üzerine okul disiplin kurulu toplandı ve 40 öğrenci disiplin cezasına çarptırıldı. 5 arkadaşımız ise okuldan atıldı.

«Akşam saat 19.00 - 20.00 arasında erkek öğrenciler bahçeye hava almaya çıkarılıyor, fakat kız öğrenciler çıkarılmıyorlar. Saat 17.30 - 19.00 arasında kız öğrenciler etüd salonunda kilitli kalıyorlar.

«Bütün bu gerici tutumları protesto etmek için okulun boykotla açılmasına karar verdik. İdare öğrencilerin taleplerinin neler olduğunu bile öğrenmek istemedi ve bizimle görüşmeyi reddetti.

«Boykotun ilk gününün akşamı kız öğrencilerin velilerine haber yollanarak çocuklarını almaları istendi ve veliler gelene kadar kız öğrenciler yatakhane girişinde yatırıldılar. Sadece 10 kız arkadaş velileri gelmediği için okulda kaldılar. Bunun üzerine idare «Erkekler kız öğrencileri rehine olarak tutuyor» diye polis çağırdı. Darüşşafaka Cemiyeti öğrencilerin talepleri hakkında başına devamlı olarak yalan beyanatlarda bulundu.

«Ertesi günü öğrenci temsilcileri disiplin kuruluna verildiler. 17 öğrenci aynı anda disiplin kuruluna çıkarıldılar. Çarşamba günü okula polis alındı. Orta 3 ve Lise 1, 2, 3 sınıfları toptan okuldan uzaklaştırma cezası aldılar. Aynı hafta 40 öğrenci sorguya çekildi ve «boykota son vermeleri için tehdit edildi. Bunun üzerine öğrenciler basın mensuplarının önünde bir toplantı yapılmasını teklif ettiler, fakat okul idaresi bunu da kabul etmedi. 5 öğrencinin atılmasıyla ilgili bir rapor da göstermedi.

7 Kasım günü boykotun elebaşları oldukları gerekçesiyle 21 öğrenci okuldan atıldı. Okuldan atılanlar okula gelerek eşyalarını toplamak istiyorlar, idare buna da izin vermiyor. Bu öğrenciler okula giremediklerinden geceyi parklarda geçirmişlerdir. Ertesi gün okul idaresi polis çağırdı ve polisi üzerimize saldırtarak boykotu kırmaya çalıştı. Fakat bunu başaramadı.

Şimdi okulumuzda boykot devam ediyor. Taleplerimiz kabul edilinceye kadar da sürecek. Okuldan atılan 5 arkadaşımız danıştaya başvurular ve davayı kazandılar. Biz,

- Okuldan atılan arkadaşlarımızın geri alınmasını,
- Kız ve erkek öğrenciler arasındaki ayırımın kaldırılmasını,
- Orta ve lise bölümü öğrencileri arasındaki iyi ilişkilerin engellenmesine son verilmesini,
- Öğrenci Birliğinin tekrar kurulmasını
- Keyfi disiplin cezalarına son verilmesini istiyoruz.»

•2 — Keyfi uygulama ve faşist baskılara son.

•3 — İki yıllık Eğitim Enstitülerinin Öğr. okullarının bir devamı olması, buraya öğr. okullarından sınavsız yatılı öğrenci alınması.

«Bu haklı taleplerin gerçekleşmesi için tüm arkadaşlarıyla yürüyen ve sonra da tutuklanan 15 arkadaşımızın derhal serbest bırakılmaları için Tüm demokratik kuruluşların ve yurtseverlerin seslerini yükseltmelerini bekliyoruz.»

● ORTAKLAR ÖĞRETMEN OKULU ÖĞRENCİLERİ DİRENİYOR

Ortaklar Öğretmen Okulu öğrencileri okullarının meslek lisesi haline getirilmesini protesto etmek amacıyla boykot yapma kararı almışlar ve boykotlarına bütün öğretmen okullarıyla birlikte başlayacaklarını bildirmişlerdi. Fakat boykot için bildiri dağıtan 4 öğrencinin okuldan uzaklaştırılması üzerine boykot kararlaştırılan tarihten önce başlamıştı 4 öğrenci boykot için yatakhane de bildiri dağıtırken okul müdürü tarafından yakalanmışlar ve okuldan uzaklaştırılmışlardır.

3 Kasım günü okula gelen öğrenciler durumu öğrenince oybirliğiyle boykot kararı almışlardır. Öğrencilerin boykotu başlatmaları üzerine okul idaresi, Söke'den jandarma çağırması ve öğrenciler jandarma tarafından okuldan dışarı çıkarılmışlardır. Okuldan çıkarılan 1500 öğrenci Ortaklar'a doğru bir protesto yürüyüşü yapmışlardır. Halen okul asker kordonu altında bulunmaktadır.

Ege DGB, Söke CHP Gençlik Kuruluşu ve Töb-Der bir bildiri yayınlamaya Ortaklar Öğretmen Okulu öğrencilerinin haklı mücadelelerini desteklediklerini açıklamışlar.

dir. Diğer taraftan öğrencilerin velileride boykotu desteklemekte ve öğrencilerin mücadelesine katılmaktadırlar.

● ADANA DÜZİÇİ ÖĞRETMEN LİSESİNDE İKİ ÖĞRENCİ YARALANDI

Adana'nın Haruniye Bucagındaki Düziçi Öğretmen Lisesi öğrencileriyle faşist komandolar arasında çatışma çıkmış ve iki öğrenci taş ve sopalarla yaralanmıştır.

● DİYARBAKIR ÖĞRETMEN LİSESİ SÜRESİZ BOYKOTA GİDİYOR

Diyarbakır Öğretmen Lisesi öğrencileri gaspedilen haklarının geri verilmesi için süresiz olarak boykot yapacaklarını açıklamışlardır. Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen olma hakları kaldırılmış ve bu lisede okuyan öğrenciler okulu bitirseler de hiç bir mesleğe sahip olamama durumu ile karşı karşıya kalmışlardır. Ayrıca Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin Eğitim Enstitülerine sınavsız girme haklarını da kaybetmişlerdir. Bütün bu hakların geri verilmesini talep eden öğrenciler, devamlı okul çevresinde durmakta ve hakları verilmediği takdirde direnişe geçeceklerini söylemektedirler.

Diyarbakır'da Ergani öğretmen Lisesi öğrencileri de süresiz boykota başlamışlardır. Öğretmen okullarının gaspedilen haklarının geri verilmesine kadar boykotlarını sürdüreceklerdir.

Öte yandan Antalya, Ankara, Denizli, Sakarya, Çanakkale ve Bolu öğretmen Meslek Liselerindeki öğrenciler de aynı taleplerle süresiz boykoya başlamışlardır.

REVİZYONİST SENDİKA YÖNETİCİLERİ ARKO İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİNİ KIRDI

Arko krem-sabun fabrikasında 100'den fazla işçi çalışmaktadır. 50 seneye yakındır işçileri sendikası ve haklarını vermeden çalıştırmakla övünen Hacı efendi, işçiler sendikalaşmak isteyince 10 işçinin işine son vermiştir.

İşçiler sendikalaşma çabasını kendi başlarına yürüttüler ve her şey hazır olunca sendikayı çağırdılar. Sendikaya üye oldukları için işten atılan arkadaşlarının işe geri alınmaları için direniş başlatmak isteyen işçiler sendika tarafından engellendiler. Direniş, iki defa ertelendikten sonra, üçüncüsünde işçiler direniş başlattılar. Çevredeki fabrikalarda çalışan işçiler gelerek direniş desteklediklerini gösterdiler.

Petrol-Kimya İş Sendikası baştan beri engellemeye çalıştığı direniş kırma için elinden geleni yaptı. Önce işçilerin dışardan destek görmelerini engellemeye çalıştı. Sonra da Arko işçilerini bölmeye girişti. İşçilerin fabrika içinde direniş sürdürmelerini engelledi.

Pazartesi günü işçiler sendikada toplandılar. İşçilerle beraber sendikaya giden üç devrimciyi zorla dışarı çıkardılar ve «burada biz ne istersek o olur» dediler. İşçiler durumu nefretle karşıladılar ve bir kadın işçi, «satin bizi patron uşakları» diye bağırdı.

Toplantı sonunda işçilerin işbaşı yapmalarını ve eğer direniş devam edecek olursa sendikanın yardım etmeyeceğini, açlık ve sefaletle mahkûm olacaklarını söyledi. Böylece direnişin kırılmasına sebep oldular.

Direniş kırıldıktan sonra fabrikadaki baskılar daha da arttı. Patron istediği işçiyi işe alıp, istediğini atabiliyor. İş-

çiler haklarını revizyonist sendikacılara değil kendi güçlerine güvenerek alabileceklerini gördüler.

● ARFEN İŞYERİNDE PATRON BÖL VE YÖNET POLİTİKASIYLA İŞÇİLERİ KÖLE GİBİ ÇALIŞTIRIYOR

Arfen işyerinde, Eylül başlarından beri işverenle Çağdaş Metal-İş Sendikası arasında toplu sözleşme görüşmeleri sürüyordu. Saat ücreti olarak sendika 5 lira istiyor, işveren ise 2,5 liradan fazla vermeyi reddediyordu.

Toplu sözleşme görüşmeleri sırasında işveren her türlü oyuna başvurdu, işçileri bölmenin mümkün olmadığını anlayınca da «çaresizlik» oyununu oynamaya başladı. İşçilere saat ücreti olarak 5 lira vermesinin imkân dışı olduğunu, isteklerinde direndiklerini, hem kendisine hem de işçilere yazık olacağını söylemeye başladı. Nitekim bu propaganda sayesinde işçileri bölme başardı ve bir kısmını 2,5 lira saat ücretiyle çalışmaya razı edebildi.

Sendikanın koyduğu 5 liralık saat ücretinden vazgeçmeyen ve bunun kabul edilmesi için mücadele eden işçilerden 10'u işten atıldı. Dergimize yolladıkları mektupta, bu 10 işçi işten atılmakla hiçbir şey kaybetmediklerini, aç bırakılmak suretiyle cezalandırılmalarının sadece sınıf kinlerini bilettiğini yazıyorlar.

● TEKZİBİ TEKZİP EDİYORUM

Dergimiz 19 Ağustos tarihli 19. sayısında «Ağa Fevzi Bıyıkoglu'nun Çiftliğinde Çalışan Çoban Anlatıyor» başlıklı bir haber yayınlanmıştı.

Haberde ağanın baskı ve zulmü anlatılıyordu. Bu haberin çıkmasından çok telaşlanan ağa, Polatlı'daki bayilerden bütün Halkın Sesi'lerini satın almış ve halkın okumasını engellemeye çalışmıştır. Bir

süre sonra da dergimize bu haberle ilgili bir tezkip gelmiştir. Mahkeme kanalıyla aldığımız tezkip Halkın Sesi'nin 16 Eylül tarihli 23. sayısında yayınlanmıştı.

Polatlı'nın Beyliköprü köyünde çobanlık yapan Ömer Ertaş dergimize yolladığı mektupta, tezkibi kendi isteği dışında, ağanın tehditleriyle yazdığını söylemekte ve şöyle demektedir:

«Bir süre önce Halkın Sesi'ne bir yazı yollamış ve ağa Kâzım Bıyıkoglu'nun bana yapmış olduğu, aynı zamanda bütün köylülere uyguladığı baskı ve zulmü anlatmıştım.

«Fakat bir süre sonra ağaların ve bilhassa Kâzım Bıyıkoglu'nun baskısıyla, biraz da ailem yüzünden istemediğim halde Halkın Sesi'ne ağımdan bir tezkip yollanmıştır. Mektup yayımlandıktan sonra ağa bana daha ağır işler vermeye ve hakkımı gaspetmeye, devamlı küfretmeye başlamış baskılarını arttırmıştır.

«Jandarma ve Ağanın 80 kadar adamı köylüleri sindirmeye ve korkutmaya çalışıyorlar. Bana yapılan baskı bütün köylülere yapılan baskının bir parçasıdır.

«Ağa ile aramızda 1 yıllık iş kontratı olduğu halde, beni işten atmıştır. Emegimin karşılığı olan 4000 lira paramı da vermemiştir.

«Ama artık gerçekleri anladım. Bütün köylüler ve halkımız, tek bir yumruk halinde, ortaçağın karanlığından kurtuluncaya dek mücadele edeceğiz.»

● YAPI SANAYİ İŞÇİLERİ SENDİKASI KURULDU

Ülkemizdeki yol işçileri çok ağır şartlar altında çalışmakta, bir çok sosyal haktan faydalanamamaktadır. Yapı ve yol işçilerinin büyük bir çoğunluğu örgütsüz ve dağınık bir durumda bulunmaktadır. Yol işçilerinin «siyasi, sosyal ve ekonomik her alanda tutarlı sınıf bilincini kazanmaları ve geliştirmeleri için çaba gösterecek», son derece kötü şartlar altında çalışan yapı ve yol işçilerinin birliğini sağlamayı amaçlayan Yapı-San (Yapı Sanayi İşçileri Sendikası) kuruldu. Yapı-San sendikası yayınladığı kuruluş bildirisinde;

- «— İş güvenliği
- Sendika hürriyeti
- Toplu sözleşme ve grev haklarının etkin bir şekilde kullanılması
- Baskı, dayak, küfür ve angaryaya son verilmesi
- Emniyetli çalışma şartları, sağlığa uygun barınak ve beslenme imkanlarının sağlanması
- Sarı ve korsan sendika dolaplarının yıkılması gibi işçilerin temel hakları ve çıkarları için kararlılıkla çalışacaktır» demektedir.

● ALMANYA'DA TUTUKLU BULUNAN YURTSEVERLER SERBEST BIRAKILSIN?

23 Ekim günü Almanya'nın Köln şehrinde bir yürüyüş yapan Alman ve Türkiyeli yurtsever ve devrimciler, tutuklu bulunan Türkiyeli yurtseverlerin serbest bırakılmalarını talep etmişlerdir. Yürüyüşe, Almanya Komünist Partisi Markist-Leninist (KPD/ML), Almanya Komünist Partisi (KPD) Rote Hilfe de katılmışlardır. Yürüyüşten sonra yapılan mitingde bir Türkiyeli devrimci de konuşmuş ve Türkiye halkının iki süper devlete karşı mücadelesini anlatmıştır.

Mahkeme'de hakim Somoskeoy, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un kitaplarını delil olarak okutturmuştur. Hakim Somoskeoy «sanıkların düşüncelerini anlamak için bu kitapları okumak gerekir» demiştir. Türkiyeli yurtseverler bir «cürüm» örgütüne üye olmakla suçlanmakta olduklarına göre, Lenin'i, Mao Zedung'u okumak cürüm sayılmaktadır.

Mustafa Tutkun, Hakim Somoskeoy'un davayı sürümcemede bırakarak, Alman halkının parasını israf ettiğini söylemiş, buna karşılık olarak mahkeme, Mustafa Tutkun'a 5 gün hücre cezası vermiştir. Mustafa Tutkun, «kara'nın dava başlamadan önce kararlaştırıldığını ve 'delillerin' polis ve savcılık tarafından uydurulduğunu» söylemesi üzerine 7 gün daha hücre cezası almıştır. Avukatlar, hakim Somoskeoy'un davayı yönetim şekline itiraz ederlerse, mahkemeden dışarı atılmakla tehdit edilmektedirler. Dinleyicilerin de gözleri korkutulmaya çalışılmakta, devamlı olarak hüviyet kontrolü yapılmaktadır. Öksüren, gülen ve konuşan dinleyiciler

salondan atılmakla tehdit edilmektedirler. Dinleyiciler, hakim Somoskeoy'un ancak NAZİ hakimleriyle kıyaslanabileceğini söylemektedirler.

Geçen gün yapılan yürüyüşte sık sık «faşist Somoskeoy çekilsin» diye bağırmıştır. Köln adliyesindeki diğer hakimler de Somoskeoy'un faşist niteliğinden bahsetmekte, bütün memurlar ondan nefret etmektedir.

Ülkemizde Almanya'da tutuklu bulunan yurtseverlerin serbest bırakılması için açılmış olan kampanya devam etmektedir. Bu hafta 443 imza daha kampanyaya katılmıştır.

Türkiyeli yurtseverlerin serbest bırakılmaları için faşist Alman Mahkemesini protesto edelim. Protesto mektuplarınızı şu adrese yollayabilirsiniz:

Herr Dr. De Somoskeoy
5 Köln
Langericht 1 gr. Strafkammer
Batı Almanya
Türkiyeli yurtseverlere hürriyet talebimizi şu şekilde yazabiliriz:

«FREIHEIT FÜR VIER PATRIOTEN AUS DER TÜRKEI»

Türkiyeli devrimcilerle dayanışmamızı güçlendirelim, onlarla mektuplaşalım. Mahkeme masraflarının karşılanması için bağış toplayalım.

Mektuplarınızı «5 Köln 30, Rochusstr. 350» adresine yazabilirsiniz.

Mahkeme masraflarının karşılanması için toplayacağınız bağışları, şu adrese gönderebilirsiniz:

J. G. Schmidt, Konto-Nr. 65 34 655
Commerzbank, Zweigstelle Frankfurt - Bornheim

ERKAN YÜCEL'LE RÖPORTAJ

"Altın Portakal'ın gerçek sahibi halktır"

Arkadaşlarımız, Antalya'da düzenlenen Altın Portakal Film Festivalinde yılın oyuncusu seçilen Erkan Yücel'le konuştular. Erkan Yücel, HALKIN SESİ'nin sorularına şöyle cevap verdi:

alırken de aynı şekilde davrandılar. Bir konuşma hazırlamıştım onu okuyacaktım, fakat bu durumda onları teşhir eden bir konuşma yapmayı tercih ettim ve şöyle dedim:

«O bayrak kurtuluş savaşında emekçilerin elinde emperyalizme karşı dalgalan-

mıştır, o bayrağı halk yükseletmiştir. Kimse o bayrağı sahtekarca eline alamaz.»

Ödül ile ilgili olarak basına verdiğim açıklama şöyledir:

Bana verilen ödül için teşekkür ederim. Toprak işçilerinin hayatını sergileyen bir filmde başarılı görüldü-

Halkın Sesi: «Endişe» filmi ni kısaca özetler misiniz?

Erkan Yücel: Film, tarım işçilerinin hayatını sergilemektedir. Urfa'dan Çukurova'ya inen ve buradaki ağa topraklarında topladığı pamuğun kilosuna göre ücret alan Kürt köylülerinin içinde bulundukları kötü hayat şartlarını ve onların emekleri üzerine kurulmuş sömürü dolaplarını gösterir. Sanayinin birçok gelişmiş olduğu Çukurova bölgesinde, feodal sömürünün belgelerini gösterir. Mevsimlik işçilerin elci (dayıbaşı) tarafından nasıl kullanıldığını, elci ile ağa arasındaki çıkar birliğini ve feodal kültürün etkisi altındaki yoksulların nasıl uyutulduklarını gösterir.

H. S.: Sizin oynadığınız «Cevher» rolü ile ne anlatılmak istendi?

E. Y.: «Cevher» bu köylülerden bir tanesidir. Onlardan farklılığı feodal yaşantının getirdiği kan davalı olmasıdır. Onun önündeki hedef, diğer köylüler gibi ücretlerin artırılması değil, kan bedelini ödemektir. Bu bakımdan diğer köylülerden ayrılır. Kurtuluşu tek başına arar. Arkadaşlarına ihanet eder. Kendi canının derdine düşmüştür. Kan bedeli için gerekli olan 15.000 lirayı toplamak için direnişe katılmaz ve gece gündüz pamuk toplar. Ama o kadar parayı pamuk toplayarak kazanmak imkansızdır. Herşeyden önce topladığı pamuğun kilosuna kaç kuruştan alınmaktadır bunu bilmemektedir. Çünkü ağalar ile hükümet arasındaki anlaşma neticesi ücretler açıklanmamıştır. «Cevher» kırkbeş günde değil 15.000 liralık, beşbin liralık pamuk dahi toplayamaz. Buna hiçbir insanın gücü yetmez. Ama bir kere onun gözü dönmüş ve ihanet etmiştir. Arkadaşları onu kendi saflarına kazanmak için ellerinden geleni yaparlar ama o, kimseye güvenmez, kurtuluşu kendi başına arar ve ölüme gider.

H. S.: Bu sizin ilk film çalışmanız. Ne gibi güçlükler çektiniz?

E. Y.: Film tekniği açısından epey acemilik çektim. Ancak, tecrübeli arkadaşlar bana yardımcı oldular. En büyük yardımı da toprak işçilerinden gördük. Bana ve diğer arkadaşlarıma büyük bir sabırla pamuğun nasıl toplandığını, nasıl çuvalara doldurulduğunu, nasıl taşındığını gösterdiler. Çekilen filmin kendi yararlarına oldu-

ğunu öğrenince büyük bir şevkle yardımcı oldular. Kimi zaman işlerini tamamen bırakarak bize yardıma geldiler. Çoğu zaman uykusuz kaldılar.

H. S.: Ödül alırken faşist komandoların bir saldırısı oldu. Olayı anlatır mısınız?

E. Y.: Yirmibin kişilik Aspendos tiyatrosunda elli kadar faşist komando üslenmiş ve ellerinde ay yıldızlı bayrağı tutuyorlardı. Bu saldırgan gurup festival'in başından beri etrafa taşlar attılar, küfür ettiler. Bütün salon bu bir avuç faşiste kar-

şı «Kahrolsun faşistler» diye bağıyordu. Fakat kimse onları oradan defedemiyordu. Yünlü etraflarını silahlı inçibatlar çevirmişti ve onları açıkça koruyorlardı. Onlar da bu durumdan yararlanarak etrafa taşlar atıyorlardı. Taşlardan biri bir kadının kafasını yardı, biri Belediye Başkanına isabet etti. Ne zaman bir «işçi» kelimesi geçse, ne zaman bir «köylü» kelimesi geçse yuh çekiyorlar ve taş atıyorlardı. Yılmaz Güney'in mektubunu okuyan eşini de taşladılar, şarkı söyleyen sanatçıyı da. Ben ödülü

BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK TÜRKİYE İÇİN—DEVİRİMCİ SANAT

Erkan Yücel

Erkan Yücel, kurucularından olduğu Devrimci Ankara Sanat Tiyatrosu'nun ilkelerini ve çalışmalarını anlatıyor:

Tiyatromuz Devrimci AST Temmuz ayında Ankara'da kuruldu. Kurulduğumuz andan bu yana birçok baskıyla karşılaştık. Bundan üç ay önce kurulduk ve şu ilkeler ışığında çalışmaya başladık: «Biz yurdumuzun bağımsızlığı ve halkımızın kurtuluşu için verilen devrimci mücadelenin bir parçasıyız. Çalışmalarımıza halkımızın devrimci mücadelesi yön verecektir. Devrimci sanatımızı ancak kitlelerin mücadelesi içinde geliştirebiliriz. Özellikle halkımızın devrimci mücadelesinin yükseldiği bu dönemde, emperyalizmin yoz kültürüyle olduğu kadar sosyal-emperyalizmin uşaklığını yapan revizyonistlerle ve onların yurdumuzda yaymaya çalıştıkları karşı-devrimci kültür ve sanat anlayışıyla da mücadele edilmelidir. Bu, yurdumuzun bağımsızlığını isteyen bütün yurtseverlerin en başta gelen görevlerinden biridir.»

Bu devrimci ilkelerimiz, hakim sınıfların her iki kanadının da (ABD işbirlikçilerinin ve Rus işbirlikçilerinin) tepkisiyle karşılaştı. Emniyet, tiyatromuzun kuruluşunda güçlük çıkardı. Revizyonistler «Eğer Rusya'ya

laf söylerseniz, tiyatromuzu basarız» dediler. Halkı kendisi gibi köle ruhlu sanan bir revizyonist ise «Halk size gerekli cevabı verecektir» diyordu. Ama oyunlarımıza başladığımızda halk sesini yükseltti: «Ne Amerika Ne Rusya Bağımsız Türkiye». Oyunu sabotage etmeye gelen bir revizyonist, seçirci tarafından susturuldu ve oradan kaçmak zorunda kaldı.

Bu durumdan en az revizyonistler kadar sıkıntı duyan Amerikancı iktidar hemen harekete geçti. Oynamakta olduğumuz «Vatandaş Hamdi Abdülhamid ve Süleyman'a Karşı» adlı oyunumuz yasaklandı. Polis, tiyatroyu kapatmaya yeltendi. Yüz kadar polis Ankara Gençlik Parkı tiyatrosunu işgal ettiler.

Ertesi günü karşılaştığımız bir revizyoniste oyunumuzun yasaklandığını söylediğimizde «isabet olmuş» diyordu. Kabahat bizdeydi. Rus uşağı revizyonistleri hala dert ortağı sanıyorduk.

Sonra Anadolu turnesine çıktık. Karaman'da halk oyunumuzu büyük bir coşku ile izledi. Bütün salon aynı şeyi haykırıyordu: «Ne Amerika, Ne Rusya». Oyun bittikten sonra karakola götürdük. Sabaha kadar gözaltında kaldıktan sonra, mahkemeye çıkarıldık. Halkı isyana teşvik ettiğimiz gerekçesiyle tutuklandık. Hapisanede etrafımıza toplanan mahkumlara, tutuklanma sebebini açıkladığımız zaman bir alkış koptu. Bu arada Karaman halkı, iki saat içinde 40.000 lira toplayarak kefalet parasını ödedi ve bizi hapsaneden çıkardı.

Polatlı'da oyunumuz yasaklandı. Gışeden tiyatro bileti soran bir vatandaş karakola götürüldü. Oyunun afişlerini asan devrimciler, karakola çekildiler.

İstanbul'da Çağdaş Metal-İş sendikasının işçi gecesine katıldık. Bütün salon, tek ses, tek nefes: «Ne Amerika, Ne Rusya; Bağımsız Bloksuz Türkiye».

Bir müddet İstanbul'da kaldık. Bazı Rus uşağı sendika ağaları, işçilere indirimli oynayacağımız günleri iptal ettiler. Ama işçilerin, oyunlara kendi başlarına gelmelerini önleyemediler. Tekrar Anadolu'ya çıkarken bir revizyonist şöyle diyordu: «Halk sizi taşılayacak». Turnemizin ilk durağı Adana. Oyunun sonunda halk bize çiçek atıyor. Bütün salon inliyor: «İki süper devlet, yıkılacak elbet».

Polis, Adana'da çeşitli baskılara girişti. Oyunun sonunda seyirciye durumu anlattık ve herhangi bir saldırıya karşı bize yardım etmelerini söyledik. «Kahrolsun faşistler» diyen seyirci bizi tiyatrodan alıp otele kadar götürdü. Seyirci dağıldıktan sonra otele baskın yapan polis on arkadaşımızı yakaladı ve karakola götürdü. Karakolda iki arkadaşımıza dayak atıldı.

Mersin'de Vali oyunumuzu yasakladı. Sinama sahibine baskı yapıldı ve oynamamız engellendi. Bizim kanunsuzluğa boyun eğmediğimizi öğrenmişler... Vali tiyatromuz hakkında İçişleri Bakanlığının tamamı olduğunu söylüyordu.

Tarsus'da oynadık. Bütün salon haykırıyor: «Ne Amerika, Ne Rusya, Bağımsız Türkiye». Oyundan sonra Tarsus Halk Birliği yöneticilerinin yanına sokulan bir revizyonist şöyle diyor: «Ne diye böyle oyunlar getirip bôücülük yapıyorsunuz?»

Ceyhan'da oyunumuz yasaklanıyor ve Kızıldere köyüne gidiyoruz. Oyunumuzun bazı bölümlerini köy kahvesinde sunuyoruz.

Kızıldere köylüleri: «Bizler de üçüncü dünyadan yanayız. Bağımsız Bloksuz Türkiye» diyorlardı.

Silifke'de oynadık. Silifkeliler, «ne zamandan beri böyle bir devrimci oyun göremiyorduk. Rusya'nın emperyalist olduğunu söylemeniz çok iyi oluyor. Halkımız aydınlanmalı» diyorlardı.

Memurlar Derneğinin Ankara'da düzenlemiş olduğu geceye katıldık. Beşbin kişi iki süper devlete karşı bağımsızlık andı içiyordu.

